INDIJANEZ

OBČASNIK KULTURNEGA DRUŠTVA MLADINSKI CENTER INDIJANEZ, ŠTEVILKA 2, DECEMBER-JANUAR 2012/13

IZ VSEBINE

INDIJANIZMI
Kako je peščica mladih v zgodnjih devetdesetih z ukano zavzela Pekarno...

UPERJENO
O tem kdo je kriv za vsesplošno krizo in kako se ohranja status quo...

UJETO
Razmišljanja o porabi časa, smiselnosti delavnikov in družbenih okovih...

PO TOKU
Zakaj je Tajska za Tajvance, to kar je Slovaška za Slovence?

IZ SMERI
Nekonvencionalne zgodbe, in čudaške novice, ki dvigujejo obrvi...

MEŠANO
Ostalim rubrikam neprilagojeni sestavki, zmešani in vrženi na kup...

& ŠE:

▪ SVOBODNI AKTIVIZEM ▪ PAST GUŽVE ▪ SPONZORIRANJE EKSISTENCE ▪ STEREOTIPIZACIJA SPOLA V VIDEO IGRAH ▪ DOŽIVI SVET Z NEZNANČEVEGA KAVČA ▪ ŠTAJERŠČINA OD A DO Ž ▪ MUR DU SON ▪ LUCIDNE SANJE ▪ NAJBOLJ KUL ŽUPAN ▪ NEPODPORA PALESTINI

KAKO PROTESTIRATI?

ZA ODGOVORNO IN VARNO RAVNANJE NA PROTESTIH

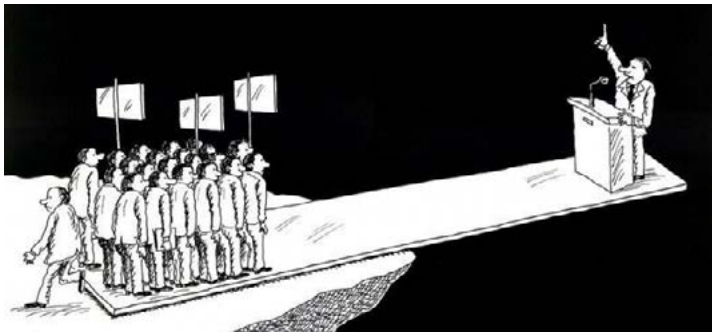

PRED PROTESTOM

Priprava na uspešen protest se prične pred odhodom od doma.

- Pametno se obleci! Oblačila naj bodo udobna, nekaj taktnosti pri izbiri znamk in barvah ni odveč (recimo na protest proti delu otrok v švicfabrikah ne hodi z Nike čevlji ipd.) Šali, zaščitna očala, kape in kapuce so nadvse uporabni, ne samo pri zakrivanju identitete pač pa tudi kot obramba pred solzivcem. Oblačila naj pokrivajo čimveč kože. Priročni del opreme so tudi higienični robčki za primer škropljenja s solzivcem ali pri prvem oskrbovanju ran, če do tega pride.
- S seboj imej veljaven osebni dokument. V primeru aretacije dokument pospeši postopke.
- Opravi domačo nalogo in se poduči o vsebini protesta. Dober protestnik je izobražen in informiran. Organiziran protest v naprej najavi določena pravila, ki se jih je smiselno držati, da protestniki izpadejo kot koherentna celota. Pozanimaj se o morebitnih akcijah protesta (deljenje rož policistom, barva oblačil, način protestiranja - npr. sedenje ipd.)
- Alkohol pusti doma, ves čas protesta je potrebno biti pri stvari.
- Doma pusti tudi vse ostre predmete, ki bi lahko bili označeni kot orožje, še posebej pa pirotehniko in sredstva, ki lahko kogarkoli poškodujejo.
- Po želji imej s seboj kompakten digitalni fotoaparat s katerim lahko fotografiraš kršitve ene in druge strani.
- V kolikor pripravljaš transparent poskušaj biti izviren, duhovit, a jasen s sporočilom. Drži se teme protesta.

MED PROTESTOM

- Pazi na žepe in torbe. Protesti so zlata jama za priložnostne kradljivce.
- V kolikor ne obeležuješ vsaj desetega protesta, ne sili v prve vrste ali ob ograde. V primeru težav bodo le-te najverjetneje eskalirale prav v prvih vrstah, kjer si tudi lahka tarča za policiste.
- Obnašaj se dostojno, ostani miren in kontroliraj svoja čustva. Nekontrolirano vedenje protestu le škodi.
- Če opaziš izgrednike in razgreteže se jim izogni, naj ostanejo izolirani. Ne spuščaj se v konflikte z njimi, lahko pa nanje opozoriš policiste.
- Nikakor ne odgovarjaj na provokacije. Ne spušaj se na nivo primitivcev.
- Moč protestnika je v argumentih in resnici, nikdar v nasilju.
- Policisti so na protestu zadolženi za zagotavljanje varnosti. Deluj tako, da te bodo lahko ščitili in jih ne sprevračaj v sovražnike, ker to niso.
- Izkoristi socialna omrežja za nepristransko obveščanje o protestu.
- Pametno oceni, kdaj je čas za odhod. Če stvari uidejo izpod nadzora je prizorišče najpametneje zapustiti, sicer te lahko obtožijo sodelovanja z razgretimi skupinami.
- Ne vzklikaj parol, ki bi lahko druge napeljale na kazniva ali škodljiva dejanja (metanje, brcanje, porivanje, napad).
- Po 22 uri, prenehaj z povzročanjem hrupa v izogib aretaciji zaradi kršenja javnega reda in miru.

PO PROTESTU

- V primeru aretacije ostani miren in ne počenjaj česar koli, kar bi dodatno razjezilo policiste. Imaš pravico do molka, obenem ti ni treba ničesar podpisovati.
- V primeru škropljenja s solzivcem si ne mani oči. Če nosiš leče, jih odstrani in zavrzi.
- Po protestu ostani v skupinah z ljudmi, ki jih poznaš in izberi varno pot domov. Predhodno se pozanimaj ali so določene ulice zaprte oz. varovane in jih zaobidi.
- Počisti za seboj.
- Samo protest ni dovolj. Protest ni sam sebi namen! Potrebno je predlagati rešitve, se sestati za okroglimi mizami in stakniti glave. Poveži se s somišljeniki in jasno definiraj zahteve, da jih ne bo kdo drug interpretiral v tvojem imenu, le tako se protest izogne obstoječim političnim manipulacijam. Pomembno je, da se protest preoblikuje v gibanje, ki lahko tudi dolgoročno izvaja pritisk, da se zgodijo korenitejše spremembe.

INDIJANEZ OSTAJA NECENZURIRAN & NELEKTORIRAN. BRANJE NA LASTNO ODGOVORNOST. TISKANO NA EKO PAPIR. PREBERI IN PODAJ NAPREJ. KOPIRANJE DOVOLJENO. KOPIRANJE ZAŽELENO. PREBERI IN PODAJ NAPREJ.

UREDNIŠKI NAGOVOR

Pred vami je druga številka občasnika Indijanez, številka s katero prevzemam odgovornost glavne urednice.

Temelji občasnika Indijanez slonijo na prostem pretoku informacij, neodvisnem poročanju in odprtosti za različna mnenja in prepričanja. V skladu s temelji svobodnega izražanja, nedotakljivosti ter varstvom človekove osebnosti in dostojanstva, bo Indijanez necenzurirano in neobremenjeno obveščal in informiral. Prispevki bodo ogledalo kritičnega razmišljanja mladih o aktualni družbi, njenih vzvodih in manifestacijah. Vsebinsko jedro občasnika teži k aktivnemu sooblikovanju družbe, kritičnemu podajanju pogleda na aktualna in pretekla dogajanja, pacifizmu, egalitarizmu, nekonformizmu, revoluciji, svobodnjaštvu... pri čemer opozarja na nepravilnosti in anomalije socialnih okolij in družbenih segmentov. Obenem skuša iskati rešitve za dosego pravičnejše in konstruktivnejše družbe zavoljo dobrobiti vseh živih bitij. Prostor v občasniku bo zmeraj zagotovljen za tiste miljeje in skupine, ki so socialno ali kako drugače ogrožene, marginalizirane ali v drugih medijih potisnjene v ozadje oz. ideološko interpretirane in namensko označene. Kljub neprizanesljivim časom, bomo s prispevki skušali ostati pozitivni in konstruktivni, morda kdaj tudi sanjaški, vizionarski. To je INDIJANEZ.

Vabljeni vsi, ki se vam rado kaj zapiše (ali zariše). Odprti smo za različne vsebine in zorne kote, veseli bomo tudi avtorskih fotografij, stripov, risb in vseh ostalih oblik umske želatine in fatalne ustvarjalnosti. Za tiste, ki prisegate na celulozo in črnilo, smo v klubu MC postavili zbirno škatlo, kamor lahko prinesete prispevke, vsi digitalno naravnani pa predloge in materiale (pa seveda tudi kritike) naslovite na office (afna) klub-mc.si. Le skupaj smo lahko še boljši. Vi ste INDIJANEZ.

BARBARA MURAUS

REPORTAŽA

MUR DU SON (FR)

VEČKRAT SEM SE VPRAŠAL, KAKO BI GLUHEMU OPISAL GLASBO. MUR DU SON NAREDIJO PRAV TO.

Ko sem že mislil, da smo MC IndiJanez pionirji na področju sodelovanja slišečih in gluhih skozi program Posluh!, smo lahko skozi različne kanale zvedeli, da se bo v Mariboru zgodil projekt "Heartbeat hears the beat", platforma katere glavni cilj je ustvariti trajno mednarodno umetniško in kulturno podlago, ki bo spodbujala in negovala udejstvovanje gluhih in naglušnih posameznikov ter skupin in hkrati vplivati na izboljšanje kulturnih in družbenih politik gluhih in naglušnih.

Evo, pa smo že dvojni v Mariboru, ki se trudimo izboljšati komunikacijo med slišečimi in gluhimi in ni vrag, da nam ne bo uspelo.

V soboto pred Martinovim, 10.11.2012 sem se oglasil v dvorani Gustaf v Pekarni, kjer se je imel zgoditi za mene (slišečega) prav poseben dogodek - koncert francoske glasbene skupine, ki jo sestavljajo gluhi člani - MUR DU SON (Zvočni zid).

Če bi ne vedel, za kaj gre in bi na hitro opisal dogodek, bi zvenelo nekako takole: Koncert se je začel okoli pol enajstih, kar je pol ure zamude in za Gustaf verjetno svojevrsten rekord točnosti. Glasbeniki na oder niso prišli nič pompozno. Od članov benda je izstopal frontman, ki je odet v etno stilu in s kodžak frizuro obetal še enega izmed afro-etno-tam-tam večerov, ki se dogajajo okoli. Še preden so začeli, preseneti tip s tem, da nič ne pove oz. da mikrofona sploh nima. Komunicirati prične s kretnjami rok in izrazito mimiko in kmalu skapiraš, da se izraža v znakovnem jeziku, z uglajenimi in ritmičnimi kretnjami, ki najavijo prvi komad. Iz zvočnika se sliši tudi naslov komada v nekaj jezikih in fantje udarijo. Kar je sledilo, nikakor ne bi mogli poimenovati glasbeni presežek, je pa presežek v vseh drugih pogledih.

Glasba MUR DU SON je izrazito ritmična, saj je sekcija sestavljena iz treh tolkal plus bas kitare. Klasični bobni, dvojne konge, džembe in ena zadeva, za katero ne vem imena, je pa kot polovica velike posušene buče obrnjene z obodom navzdol. Skratka sami instrumenti, ki dajejo močan ritem in omogočajo, da jih gluhi tudi začutijo. Z ne preveč zahtevnimi kompozicijami melodije prehajajo od afro etna do modernega transa.

Če ste do sedaj dobili vtis, da je bilo mega tečno, pa še argumenti o posebnosti tega dogodka.

Čeprav zaradi nepoznavanja znakovnega jezika nisem imel pojma, o čem teče beseda ali znaki frontmana, pa ima tip tako močno in izrazito mimiko, da te v določenih trenutkih kar zaboli. Filing pesmi zlahka dojameš, še bolj pa mi je postalo jasno, da so v štimungo padli večinski gluhi obiskovalci koncerta. Bilo jih je več kot 100, iz različnih držav Balkana in Slovenije. Tako rekoč so mu jedli iz rok in kot mesija jim je posredoval svoje kretnje. Po vsakem komadu je sledil "bučen" aplavz, ki pravzaprav ni bučen, ampak smo kmalu vsi nagrajevali slišano in začuteno z aplavzom v znakovnem jeziku, ki je titranje z rokami, dvignjenimi v zrak. Nadgradnja tega pa je bil še en komad, ko je publika morala sinhronizirano slediti frontmanu v znakovnem jeziku, gibi pa so bili tako usklajeni, da je delovalo kot ples množice v kakšnem futurističnem filmu.

Večkrat sem se vprašal, kako bi gluhemu opisal glasbo...In Mur du Son naredijo prav to. Neverjetno, a je v znakovnem jeziku, ki smo ga lahko videli, dejansko ujet občutek, ki smo ga imeli slišeči. Slišeči in gluhi smo bili enaki, čemur je v svojem bistvu dogodek bil tudi namenjen. Če Mur Du Son pridejo še kdaj k nam, bom poskusil še enkrat in del koncerta začutit z zaščitnimi slušalkami na glavi.

\+

Izjemna priložnost za spoznavanje sveta gluhih in izjemna glasbena in čustvena pustolovščina.

\-

Glasbeniki so zaradi tehničnih težav nastopili tako rekoč brez monitoringa in so med seboj komunicirali le vizualno, kar je zagotovo pokvarilo glasbeno kvaliteto nastopa.

RAMIZ DERLIČ

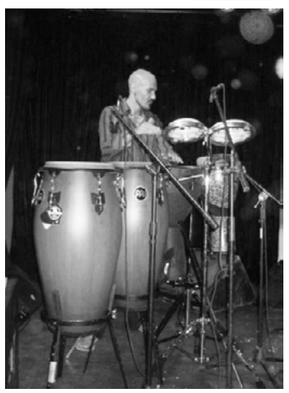

ŠTAJERŠČINA OD A DO Ž

Po silnem uspehu prve različice te rubrike in po odličnih odzivih iz vseh koncev naše matične domovine, ko so nas dnevno ljudje ustavljali na ulici in cukali za rokav z željo, da jih naučimo še kaj, ker jim je tak fajn, mi pa temu nismo želeli ugoditi, ker smo se po uspehu prve številke upravičeno začeli nosit in rabimo privat življenje tudi, smo se seveda z lahkoto odločili za nadaljevanje. Vsi ki ste z entuziazmom posrkali prvo izdanje in kot žejni vode čakate na novo, bi zdaj že morali znati uporabljati stavke kot so :

"Nea (ne) gundraj, da sn (sem) ti drotpiršno zapravo."

"Nači pa si ti meni tud ašnpeher bek fuknila po pomoti zadnjič pa nisn (nisem) bil jezn. Še celo na repincl pa letance sn te povabo, na koncu pa sma se še zažvalila!"

Da bodo stavki od zaj naprej še bolj kompleksni, vam ponujamo novih petindvajset:

AUFŠNIT – NAREZEK

BADEMANTL – KOPALNI PLAŠČ

CAJGER – URNI KAZALEC

ČIK – CIGARET

DIHTUNGA – TESNILO (ŠE EN IZMED ŽIVLJENJSKO POMEMBNIH IZRAZOV)

EK – KOT, VOGAL (TUDI KORNER PRI FUZBALU)

FORŠUS – PREDUJEM

GATROŽA – VRTNICA

HANTLI – PROBLEMI

IBUNGA - VAJA

JESIH – KIS

KAHLA – NOČNA POSODA (IN ZASTOJN REKLO-UREDNIŠTVO ČASTI : "ZA VSAKO RIT SE KAHLA NAJDE!"

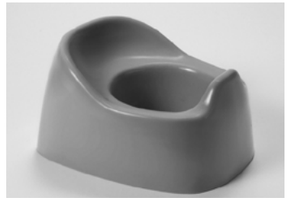

LIGEŠTUL – LEŽALNIK

MURKA – KUMARA

NUDLI – TESTENINE

OHTER – ZVITO KOLO

PAJZL – MALO BOLJ ZAKOTNA, NEUGLEDNA GOSTILNA

RIKVERC – VZVRATNA VOŽNJA, LAHKO TUDI HOJA

SPOLAMATI – ZLOMITI (ČE BOŠ DELO HANTLE (GLEJ ČRKO H) TE BO NEKDO SPOLAMO)

ŠAJBNVIŠER – AVTOMOBILSKI BRISALEC

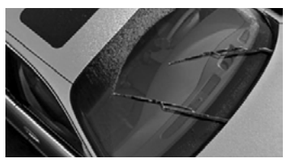

TROTL – BEDAK

UNTERHUND – ZANIČ, POD NIVOJEM (PUNE SUCKS)

VASERVAGA – VODNA TEHTNICA

ZOBOŠINTAR – ZOBOZDRAVNIK

ŽMAH – OKUS

Tak, evo vam nove doze. Še malo pa bomo pisali kontrolko.

Seos.

ARCHIBALD KRIK

IŠČEMO TE!

Aktualni dogodki pa manj aktualni, ki so bili spregledani, družbeno kritična besedila, hvalnice ratraku, intervju z zanimivo osebo, ali pa zanimiv intervju z nezanimivo osebo, recenzija koncertov ali recenzija vaj garažnega banda, ki si to zasluži, umetniške fotografije pasjih iztrebkov... - izbira je vaša, odprti smo tudi za izstrelke mimo in lokolome, zato le pogumno! Neobjavljeni pisci, spregledani poeti, utišane klepetulje, straniščni filozofi...Vabimo te k sodelovanju!

ČITALNICA POD TRAMOM

Čitalnica na podstrešni galeriji v MC-ju – vas vabi v primež besed.

Knjig ni dovoljeno odnašati, za branje izven čitalnice npr. zunaj na terasi pa prosimo seznanite osebje MC-ja. Čitalnica ponuja v leposlovje v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku, znanstveno fantastiko, kriminalke, nekaj nobelovcev, kanček vojne literature, knjige o umetnosti, poezijo in filozofijo ter potopise, anarhistično oz. družbeno kritično literaturo, izbor revij in zbirko stripov. Bralno zbirko bomo nadalje dopolnjevali in izpopolnjevali, zato vabljeni vsi, ki imate doma kakšno knjigo, revijo ali strip, ki bi ga želeli podariti, da ga prinesete v čitalnico in prispevate k njeni širini in teži polic. Iskrena hvala.

KNJIGA MESECA: METULJ

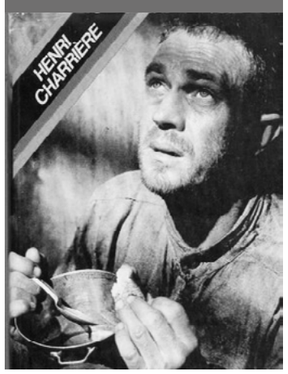

Znameniti roman Metulj, ki je izšel v sedemdesetih letih 20. stoletja, je Henri Charrierova avtobiografija in hkrati knjiga meseca decembra v čitalnici pod tramom. Henri Charrière je bil leta 1931 poslan na prisilno delo v Francosko Gvajano zaradi umora. Obsodili so ga na dosmrtno prisilno delo v krutih zaporih Francoske Gvajane, v zelenem peklu, čeprav je do konca življenja trdil, da je nedolžen. Pripoved popisuje njegovih devet poskusov pobega. Kot zapornik se ga je prijel vzdevek Metulj, zaradi tetovaže na prsih in zato, ker je tako močno hrepenel po svobodi. bČeprav so nekateri dvomili v pristnost pisateljeve izpovedi je delo postalo kultna knjiga mnogih generacij, njegova zgodba pa je bila po letu 1973, ko so posneli istoimenski film, še močneje zasidrana kot simbol neustavljivega hrepenenja po prostosti. Priporočamo film, a najprej preberite knjigo.

RAZSTAVIŠČE LUBADAR

Razstavišče LUBADAR se nahaja tretjem nadstropju stavbe Lubadar v Pekarni. Obsega preko 400 m2 visoke mansarde. Prostor je obdan z manjšimi okni, ki jih zakrivajo polkne, dostop pa je urejen po širokem stopnišču.

K uporabi prostora vabimo vse, ki bi želeli pripravit razstavo, performans, delavnico ali kakšno drugo mirno dejavnost, ki je primerna za to lokacijo.

RAZSTAVIŠČE MC

Razstavišče MC je sestavljeno iz 8 izložbenih mest B1 formata (1000 x 700 mm) in se nahaja v južnem delu kluba, pod galerijo. Vitrine so osvetljene od zgoraj z diskretno razsvetljavo. Prostor je zaradi klubske dejavnosti dobro obiskan, razstavišče pa se nevsiljivo združuje z ambientom kluba.

ČE ŽELIŠ RAZSTAVLJATI, PRIPRAVITI PERFORMANS ALI NA KAK DRUG NAČIN KORISTITI PROSTORE, POŠLJI EMAIL Z OPISOM NAČINA UPORABE NA: INFO@KLUB-MC.SI

ZASEDBA PEKARNE

PO KLEPETU Z BOJANOM JERKOVIĆEM ZVANIM ČIKO - O ZASEDBI PEKARNE IN OBDOBJU PRED TEM

KOT GA VIDI SAID BEŠLAGIĆ

Po vojski v Ljubljani in Sremski Mitrovici je študiral računalništvo, ki ga je opustil, saj je dobil službo v Birostroju, kjer je kot strokovnjak za telekomunikacije in programer služboval 4 leta, po propadu pa je postal pomemben mariborski aktivist in eden od ljudi, ki so zasedli Pekarno. Čiko je tudi glasbenik, končal glasbeno šolo, med drugim tudi pred časi nastopil v MC-ju, nikoli pa se ni trajno vezal na nek bend.

1990 - 1994

S prijatelji je zahajal v MKC-ja na Orožnovi, družili pa so se v prostorih pod Zvezo prijateljev mladine (ZPM), ki so mu po domače pravili "Plac" ali Gustav, saj je v zgradbi prej domovala Osnovna šola Gustava Šiliha. V Placu je bil tudi občasni klub (vodil ga je Raca), ki so ga kasneje ukinili, ostali pa so prostori za vaje in druženje. V teh prostorih se je začela razvijati neka "scena", ki so jo glasbeno predstavljali bendi V OKOVIH, SATIRICAL POEM, pred tem pa Hedl, Muzek, Marko Derganc in bendi BOŽJAST, MASAKER ter Bulin bend DECHATOLISIS.
Scena je v tistih časih bila bolj lokalno orientirana in ne po zvrsteh glasbe, kot je danes. V tistih časih so se začeli na neformalni ravni povezovati z ljubljansko punk sceno, še bolj pa s koprsko metal sceno.
Hitro je ZPM mlade v Placu začel vedno bolj omejevati in leta 1992 so ustanovili društvo AGD Gustaf, s katerim so lahko organizirano nastopali proti oblasti. V tem času je nastalo tudi radikalno ekološko društvo Društvo prijateljev delfinov, ki je skupaj z AGD Gustaf predstavljalo zvezo in zametek Magdalenske mreže.
Glvni akterji od Placa do Pekarne so bili: Raca, Hedl, Muzek, Marko Derganc, Čuna, Kos od starejše generacije in mlajša generacija Bula, Franca, Urko, Hans, Čiko in morda še kdo, ki smo ga morda pozabili.
V Placu je nastala ideja o zasedbi 1. nadstropja stavbe in hkrati pritisk na občino s povezovanjem različnih družbenih gibanj po Sloveniji. Zbrali so več kot 30 skupin, posameznikov in društev, ki so tvorili Magdalensko mrežo (MM) in je služila kot "težji" argument zasedbe vojašnice ob Magdalenskem parku.
Ideja je nastala na osnovi dejstva, da je občina že imela v načrtu, da bi vojašnica bila namenjena kulturi. Tako so si alternativci skupaj z občinarji ogledovali prostore, se slikali za medije in podobno, vendar je alternativcem bilo vedno bolj jasno, da so načrti občine v oblakih in da še dolgo ne bo realizacije obljub.
Da bi se informirali o delovanjih urbanih kulturnih con, so se celo odpravili na izlet na Dunaj v Wuk skupaj s predstavnikom občine, Andrejem Verličem, sami pa še več squatov v Evropi. To jim je omogočilo, da so izkoristili pozitivne informacije in ideja o zasedbi zorela. Začeli so tudi s protestnimi akcijami, prvi takih je bil glasbeni festival Hasta la Victoria Siempre na Trgu Svobode v Mariboru leta 1993. Trg je bil napolnjen, kar je bilo presenečenje za organizatorje. V tem času se je zgodila tudi Metelkova, čeprav je mariborska ideja nastala že prej in neodvisno od tega dogajanja.

Magdalenska mreža se je v nekem trenutku povezala tudi z vodstvom MKC-ja in so se podredili instituciji. Zasedba zato ni bila več v okviru MM, temveč so se za to odločili samo predstavniki dveh začetnih društev (AGD Gustaf in Društvo prijateljev delfinov).

ZASEDBA

Zasedba je bila strateška poteza. Javno so nakazovali, da bodo zasedli prostore ZPM in preusmerjali pozornost javnosti in občine na tisto lokacijo (npr. deljenje letakov pred občino), vse pa je bilo pripravljeno na zasedbo Pekarne. Imeli so precej dober support nekaterih novinarjev na Večeru, kar je pripomoglo k lažjemu obveščanju in osveščanju.
Sandi in Čiko sta en teden pred zasedbo preplezala zid in čez vhodno strešico splezala skozi okno v prvem nadstropju. Preverila sta, ali je v stavbi voda in elektrika. Vse je bilo v slabem stanju, ampak je delovalo. Tam sta tudi prespala, naslednji dan sta se lotila menjave ključavnic. Na dan zasedbe so se pripeljali s katrco, eden je čakal že pri kapiji, ki jim je odprl vrata in zapeljali so se noter. Vratar je bil Zagi, v katrci pa so bili Sandi, Borna, Marko Lesjak in Čiko. Katrca je bila Sandijeva.
Vrata za pešce so pustili odprta, računali so tudi na takratno zakonodajo, ki je velevala, da če je nekdo več kot 24 ali 48 ur v nekem prostoru, ga ne moreš preprosto deložirat. Novinarje so obvestili takoj ob zasedbi. Obveščanje je takrat potekalo bolj z osebnimi obiski, saj ni bilo mobitelov in interneta. Dva dni po zasedbi je prišel na obisk predstavnik občine Verlič, ki je nekako pomirjevalno povedal, da naj ostanejo, samo naj se ne širijo še v ostale prostore Pekarne.
V upravni stavbi so živeli kar nekaj mesecev. Vmes so hodili domov na obiske, WC so koristili v Magdalenskem parku.
Začeli so tudi s programom Poletje 1994 - koncerti, razstave,... "Alter" scena je v tistem času sicer zahajala v MKC in Štuk, medtem ko se je programov v Pekarni udeleževalo vedno več ljudi.
Večje dogodke so izvajali v vojaški jedilnici, ki je bila največji prostor (pritličje, kjer je kasneje imel prostore Zel). Na prvem koncertu so nastopili Black Drek z obiskom

PUNKER HANS

okoli 30 ljudi. Ozvočenja ni bilo.

OSTALI PROSTORI

Kmalu po zasedbi se je za urejanje (neoziraje se na nasvete občine) MC-ja odločil Ploj, ki je delal na Maršu, pridružil se mu je še Virtnik. Wenzel in Kovačič sta za zasedbo zvedela iz časopisa in se odzvala na poziv in zasedla Hiško.

Organizacija je bila takrat precej dobro zastavljena. Imeli so redne sestanke in izvoljenega koordinatorja. Najprej je bil to Janez, potem pa še Sandi, Čiko, Sašo, Mira, Janez in na koncu Wenzel.

Prvi javni prostori so bili v upravni stavbi. Bilo je nekaj zasebnih prostorov, kuhinja, Bulin metal klub, balkan kafe, Pirate klub. Prireditve so se odvajale tudi v Parku. Imeli so tudi TV sobo, kjer so na foteljih gledali nogomet, poročila. Bila je okno v svet.
Klet upravne stavbe je bila že takrat že neuporabna, saj jo je najedala vlaga in plesen, včasih pa je menda služila kot strelišče za zračne pištole.
Na začetku je bilo v Pekarni okoli 20 stanovalcev, ki jim bivanje ni bilo eksistenčnega značaja, vendar so tam vztrajali zaradi same zasedbe. Kasneje je se populacija živečih v Pekarni zmanjšala na samo nekaj, kar dandanes preseneča naključne mariborske alter-turiste iz tujih squatov, saj je praksa, da se squati naselijo s kreativnimi ljudmi.
MC je začel funkcionirati že nekaj mesecev po zasedbi, na začetku je zgledal kot labirint, saj je bilo v njem ogromno predelnih sten, ki so se kasneje porušile. Gustaf je bila velika dvorana, na sredini pregrajena ob podpori dveh velikih stebrov. Na začetku je bil manjši klub v pisarni, kjer je danes backstage in vadbeni prostor, vmes pa so se lotili urejanja dvorane. Do materialov za obnovo so prišli predvsem z donacijami. Prvi donator je npr. bila Zveza borcev z barvami, elektro materialom. Simpatizirali so z dejavnostjo Pekarne, vse do danes. Obnova Gustafa je trajala do oktobra 1994 in prvi dogodek istega meseca je bil Hasta la Victoria Siempre 2. Oder je bil ob strani, ne tako kot danes. Hiška se je tudi kmalu uredila in je veljala za najbolj domiselno urejen prostor. Skate hala (Hladilnica) je bil tako velik prostor, da je bil prevelik zalogaj, da bi se ga kdo lotil in so se leta 1996 skejterji sami domislili, da jo uredijo z rampami. Na začetku so bili organizirani, kasneje je navdušenje minilo. V tej dvorani so se kasneje začeli odvijati večji rave partiji, ki so jih na začetku organizirali Avstrijci in Hrvati, kasneje tudi v slovenski organizaciji. Teater za voglom sta odlično uredila Bruno in Zvonko, ustanovili so tudi gledališko skupino (menda ji je bilo ime Češnjev cvet), vendar lastna produkcija ni ugledala luči dneva. Nekaj programov pa je tam izvajala PMM (jam sessioni, predstave, monokomedije, koncerti).
V tistem času so bili Plenumi uporabnikov vrhovni organ anarhične ureditve Pekarne. Čiko se je spomnil primera, ko je Ploj po Pekarni za nasilnežem norel z motorko . Skupnost mu je izrekla opomin, ki ga je sprejel kot resno svarilo.
V poznih 90ih so se v Pekarni odvijali tudi večji dogodki - Levi's rolls tour in snowboard show, ki se je kasneje premaknil pod Pohorje. Kup snega so navozili v sredino Pekarne, kjer so naredili odskočno rampo.
Največji problem pri zasedbi squata ni bila samo elektrika in voda, temveč problematični obiskovalci, ki so v Pekarno začeli prihajati samo zaradi provociranja sicer mirnih rednih obiskovalcev. Takrat je v mestu bilo več organiziranih band, katerih se je Pekarna morala ubranit z lastno organizacijo varnostne službe.
Osebe, ki so zasedle Pekarno, še vedno občasno pridejo na obisk in niso hladne do dogajanja v Pekarni. Večina jih je sicer uspešnih na svojih področjih (mag. atomske fizike, funkcionar na sodišču, arhitekt,...).
Še eden od pomembnih prostorov v Pekarni je bil fast food JACKQUES, ki ga je vodil underground gostinec Raca, saj se je ves čas svojega dela gibal v tej sceni - Plac, Novinarski, MKC, Pekarna. Pripeljal si je odslužen kontejner (menda je nekega turškega kamionarja zadela kap in je kontejner s prikolico 20 let ostal na polju). Raca je bil znamenitost Maribora in Pekarne, kot persona, znamenitost pa so bili tudi njegovi hamburgerji in pasulj.

V Lubadarju je bila pred časom tudi Čajnica Lubadar, ki se je navezovala na kasnejšo Bukvarno. Vodil jo je Janez, ponujala je čaje in šnopsek.

Na južni strani Lubadarja je nekaj časa bil tudi Twin Peaks, ki ga je vodil Gogo. Vrtela se je hadcore techno glasba, prostor pa je precej spominjal na amsterdamske coffee shope.

Kot zanimivost: ena izmed sob v upravni stavbi je bila sprva Center za kreganje, pod okriljem Punta. Imela je tudi uradne ure. V njej si se lahko skregal z upraviteljem in nemalokrat, so se kregali samo zaradi tega, ker jim ni bilo do kreganja.

Kasneje so v Upravno stavbo začeli prihajati neznani zunanji ljudje, ki so na začetku obljubljali zanimive vsebine, dejansko pa so začeli izvajati dejavnosti, ki se jih je Pekarna sramovala. A orodja za odstranitev le-teh ni bilo. Npr. en prostor je postal popolnoma komercialen kafič, kjer so stregle punce zgoraj brez. Teh so se skozi čas komaj rešili, saj so jih vodili nasilneži.

Znamenitost v Pekarni je tudi znak/skuptura na Gustafu, ki je nastal ob obisku avstrijskih umetnikov v Mariboru, predvsem v Pekarni. Zadevo je organizirala Vanessa Zwachter, zajemala pa je več dejavnosti v Pekarni. Znak sestavlja puščica usmerjena v kanal za popravilo avtomobilov. To je bil prvi spomenik pri nas po nastanku Slovenije. PMM je namesto plamenov dodala klasje v znak spomina na ex-Jugoslavijo.

RAMIZ DERLIČ

NASLOVI ČLANKOV ČASNIKA VEČER

Zberimo predloge in programe ter jih predstavimo javnosti

Kaj s kasarnami?

MARIBOR JE LAHKO UNIVERZITETNO MESTO LE, ČE BO RAZVIJAL NAČELO: MARIBOR — KULTURNO MESTO

Mariborski "alternativci" spet protestirajo

"Če nimaš prostora: crkni?"

ALTERNATIVNA GLASBENA DELAVNICA GUSTAF IN DRUŠTVO PRIJATELJEV DELFINOV PREDLAGATA DRUGAČNO REŠITEV SVOJE PROSTORSKE STISKE - V DOMU USTVARJALNOSTI MLADIH

Ni miru za alternativce

Vecer,30.5.94 ALI — KDO GOVORI V JEZIKU ULICE?

Zgodba se nadaljuje

VECER.27.6.94

PRVI MARIBORSKI SQUAT — PREIZKUSNI KAMEN KULTURNE JAVNOSTI

VECER,22.8.94

Pekarna je v dobrih rokah

Vaš pogled na leto 1996

Pekarna še zmeraj v ilegali

BOJAN JERKOVIČ, AKTIVIST PEKARNE IN VODJA ALTERNATIVNO GLASBENE DELAVNICE GUSTAF

"Pekarna je letošnje leto preživela v znamenju kadrovskih sprememb in novih aktivnih skupin: teatra Za voglom, Čajnice Lubadar, šole Kwan Um Zen, ponudbe s hrano Jacques ter bendov in posameznikov, ki so v Pekarni prepoznali in izkoristili možnost ustvarjanja.

Letos jo je doletelo še nekaj izklopov električne energije, saj občina ni bila več pripravljena plačevati komunalnih stroškov. Ni pa tudi uredila statusa Pekarne, čeprav je obljubljala, da bodo pogodbo o tem podpi-

KRIZA IN REVOLUCIJA

"TOTALNO SEM HVALEŽEN PIZDUNOM, KI SO VSE TO SPROVOCIRALI. ZDAJ DRŽAVLJANI NE BODO VEČ POKORNA GRUČA. BREZ KRIZE SE SAMO VRTINČIŠ V SREČI BEDAKA. KRIZE MORAMO IZKORISTITI ZA PREPOROD." - LEONOR, UDELEŽENEC ARGENTINSKIH SKUPŠČIN SOSESK

Scenarij za reševanje krize, ki ga slovenska konzervativna vlada vsiljuje v obliki varčevanja oziroma varčevalnih ukrepov, je črn. Kot je že dlje časa jasno, varčevalni ukrepi nimajo nikakršnega pozitivnega učinka na izboljšanje gospodarskih razmer, temveč zgolj poglabljajo krizo.

O tem ni več nikakršnega dvoma. A reprodukcija negativne spirale, povečevanje državnega dolga in družbeni razkroj, ki jih povzročajo varčevalni ukrepi, vsekakor ne motijo finančnih institucij in političnega razreda, ki v Evropi povsem uniformno prikimava antisocialnosti varčevalnih ukrepov. Ta oblika vladovanja služi kot odličen izgovor za radikalno družbeno transformacijo v smeri avtoritarnega prestrukturiranja Evrope, pri čemer se evropska periferija pretvarja v neoliberalni laboratorij, pojav, ki smo ga nekoč opazovali v t.i. „tretjem svetu".

Danes je tretji svet tu. Ta avtoritarni scenarij moramo nujno izzvati in ga zavrniti preden bo prepozno. Preden nas neoliberalna dogma varčevanja in privatizacije popelje v leta odrekanja, v izginutje vsem dostopnih storitev, kot sta javno zdravstvo in univerzitetno izobraževanje, v vladavino privatnih interesov in kapitalistično vsiljevanje mezdnega suženjstva.

Preprečiti moramo, da avtoritarni krizni režim poglobi že tako prekerne pogoje življenja in dela ter nas obsodi na izolacijo, na golo preživetje in samodestruktivnost. Temu se lahko zoperstavimo zgolj z gradnjo skupne, revolucionarne moči.

NOVI DRUŽBENI SUBJEKTI IN KRIZA PREDSTAVNIŠTVA

Pri definiranju revolucionarne moči pa ne moremo izhajati iz transcendentalnih meril ali oddaljenih utopij, ki naj se zgodijo šele po tem, ko je kapitalizem odpravljen. Izhajamo lahko le iz konkretnih praks in obstoječih form bazičnega organiziranja oziroma, kot temu pravi John Holloway v knjigi Crack Capitalism, iz zaznavanja in množitve obstoječih razpok v kapitalizmu. Tu že naletimo na zametke kot tudi na sofisticirane oblike direktne demokracije, samovladanja in novih družbenosti onkraj kapitalistične biooblasti.

Ko govorimo o demokraciji, je potrebno izpostaviti, da je ena izmed glavnih značilnosti gibanj v krizi zavračanje predstavniške demokracije in predstavniških institucij nasploh.

Leta 2001, ko je Argentino udarila dolžniška kriza, so gibanja uporabljala slogan „Que se vayan todos" (Vsi morajo iti), kar se je kasneje ponovilo v gibanju 15M v Španiji, ki pogosto koristi slogan „Que no nos representan" (Ne predstavljajo nas) in tudi v lokalnem gibanju 15O, kjer je bil eden izmed ključnih sloganov „Nihče nas ne predstavlja". Zavračanje predstavništva ni zanemarljivo dejstvo, saj izhaja iz spoznanja, da družbenih potreb ni več mogoče izraziti prek predstavniških institucij. Politični razred uniformno pristaja na diktate finančnih institucij in politiko varčevanja. Obenem pa so so se oblike predstavniškega sindikalizma izkazale kot oblike zaščite ozkih interesov s katastrofalnimi posledicami za vse tiste, ki delajo in živijo v povsem drugačnih pogojih.

Predstavniški sindikalizem je svojevrsten paradoks, saj diskurz pokroviteljstva in obrambe partikularnih interesov dejansko reproducira obstoječe oblike segmentiranja, blokira proces politične rekompozicije ter onemogoča, da bi se razvile nove oblike proletarske solidarnosti.

NOVE SOCIALNE PRAVICE

Nove oblike gibanjskega organiziranja se ne utemeljujejo na odtujenosti predstavništva, ampak na direktni demokraciji, oblikah neformalnega združevanja in proizvajanju institucij, ki izhajajo iz subjektivnosti krize in afirmaciji novih sfer družbene produktivnosti. Drugače povedano, novi prostori direktne demokracije niso zgolj prostori defenzivnosti in boja za „staro pravdo", ampak predvsem prostori samo-valorizacije in izumljanja novih socialnih pravic. A kaj so te socialne pravice?

Izpostavimo lahko dva primera. Ena izmed zahtev številnih gibanj je utemeljitev osnovih potreb, kot je denimo pravica do stanovanja

" ..V SPLETNIH PROSTORIH, VSI NEKAJ POČNEMO ZASTONJ, MEDTEM KO ASTRONOMSKO VREDNOST, KI IZHAJA IZ TEGA, ČRPAJO IZKLJUČNO FINANČNI RENTNIKI."

in izobrazbe kot brezpogojnih in univerzalnih pravic. Na ta način se osnovne potrebe, ki utemeljujejo pogoje življenja in dela, izvijejo špekulacijam in rentniškemu nasilju. Osnovni pogoji življenja ne smejo spadati pod okrilje privatnih rentniških interesov. Druga izmed ponavljajočih zahtev številnih gibanj v Evropi je boj za družbeno rento. Ta zahteva je pomembna, ker naslavlja nujnost vzpostavitve drugačnega razmerja sil s finančnim kapitalizmom. Kot ugotavlja Adrià Rodríguez, bi na evropski ravni 0,5% davek na finančne transakcije omogočil prejemanje rente v višini 341 evrov. Izhaja iz spoznanja, da v sodobnem kapitalizmu ni več mogoče govoriti zgolj o prisvajanju presežne vrednosti na tradicionalnem delovnem mestu, ampak da se prisvajanje družbene vrednosti odvija v obliki rentniškega izkoriščanja znanj, afektov, medsebojnih odnosov, kulturnih tokov itn. Zgovoren je denimo model prisvajanja vrednosti na socialnih omrežjih, saj tu visoko kotiranje podjetij na borznih indeksih temelji na akumulaciji ljudi, znanj in družbenih odnosov v spletnih prostorih, kar vsi počnemo zastonj, medtem ko astronomsko vrednost, ki izhaja iz tega, črpajo izključno finančni rentniki. Mi kot proizvajalci tega bogastva ne dobimo ničesar. Čas je, da naslovimo ta mrežni model izkoriščanja in zahtevamo tisto, kar nam pripada. Če hočejo izkoriščati družbene odnose, naj za to plačajo rentniki. Izhoda iz krize ne bo brez novih socialnih pravic, demokracije in novih oblik demokratičnega samovladanja od spodaj, ki zavrača nacionalne egoizme in se utemeljuje na transnacionalnih revoltih proti krizni diktaturi. All power to the common!

VALTER CVIJIĆ

KRIZA KOT POSLEDICA AMORALNIH MOŠKIH

Soočamo se z vsesplošno ekonomsko, socialno in duhovno krizo. Zanimivo je, da se izvirni grški pomen besede krisis nanaša na odločitev, izbiro. Z drugimi besedami, v vsaki krizi, v vsaki globoki krizni situaciji je v anarhiji in kaosu, ki ji sledita, možnost trenutka resnice in svobode. To je trenutek, ko stvari postanejo jasne in se odpre tudi možnost drugačne odločitve.

Vprašanje, ali gre svet k hudiču, je v tem trenutku, ki še ni kaotičen, vprašanje, kakšen bo razplet samega kaosa. Če socialnopsihološko pogledamo na samo individualno raven delovanja ljudi, moških in žensk, ne moremo biti preveč optimistični. V sodobnem »moškem« polu družbe vse bolj prevladujejo brezciljna apatija, brezvoljna vodljivost, nezainteresiranost, krotka pridnost, nekritična ubogljivost, vse manj je zdrave agresivnosti, mladi moški se vse bolj feminizirajo v modnih trendih in fizični podobi. Na prvi pogled se zdi, da moški postajajo nebogljeni, vendar pa tisti, ki dobijo v svoje roke moč, postanejo za družbo zelo nevarni.

" TUDI V »ŽENSKEM POLU« DRUŽBE PRIHAJA DO SPREMEMB, IN SICER KOT ODZIV NA POMANJKANJE »PRAVIH MOŠKIH« "

Tudi v »ženskem polu« družbe prihaja do sprememb, in sicer kot odziv na pomanjkanje »pravih moških«. Ženske prevzemajo moške značilnosti (ambicioznost, tekmovalnost). Lahko bi rekli, da so tako vedno bolj emancipirane, vendar pa se to dogaja na račun vedno večjih bremen, ki jih sprejemajo na svoja pleča.

Za kaj do tega prihaja?

Boštjan M. Zupančič, profesor prava, sodnik Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu , ugotavlja, da je iz igre izpadla očetovska avtoriteta. Socialnopsihološko se mora deček poistovetiti z očetom, a zaradi tega, ker se z njim v odnosu do mame (očetove žene) enači, mora za uspešen razvoj dečka med njima priti tudi do konflikta. Konflikt se kaže tako, da oče dečku onemogoči, da bi si mamo »lastil« enako kot je to v odnosu mož-žena. Le skozi ta konflikt se instalira morala, osnovni program o tem, kaj je prav in kaj ne. Ker je materina ljubezen brezpogojna, očetova pa pogojena in pogojna, slednje pomeni, da je prav oče tisti, ki mora s svojo prepovedno vlogo v družini sinu postaviti meje tega, kar je prav oziroma ni prav. To seveda ni možno, če je oče v družini odsoten, če so družinske vloge nefunkcionalne ali pa mati v tem procesu ne sodeluje. Z drugo besedo, če ona sama moža ne jemlje resno, daje otroku (sinu) potuho, se sin ne bo razvil v družbeno odgovorno osebo. Da je krog popoln, takšen sin – ko bo tudi sam enkrat oče – ne bo znal pri svojem sinu postaviti mej med prav in narobe.

Sicer se v uspešnem procesu razvoja moškega oblikujejo štiri glavne značilnosti moškosti:

(1) razlikuje med prav in ne-prav, med dobrim in zlim, (2) je moško načelen, to je, da ni izdajalec, (3) da drži besedo in (4) stvari spelje preko vseh prvin in do konca.

Ker pa se to zaradi zgoraj omenjenih procesov oz. neprocesov ne zgodi, imamo danes anomijo, razpad vrednot in družbe, razrvanost medčloveških odnosov, namesto reševanja problemov njihovo pometanje pod preprogo, amoralnost poslovnežev in nenačelnost politikov, brezglavo potrošništvo in uničevanje okolja, brezciljni hedonizem in pomanjkanje solidarnosti – in kot posledico vsesplošno

" NA VODILNIH POLITIČNIH POLOŽAJIH ZADNJE ČASE NAJBOLJ "USPEVAJO" NENAČELNI MOŠKI, KI NAMESTO PO PRINCIPU KAJ JE PRAV IN KAJ NAROBE DELUJEJO PO PRINCIPU MOČI."

krizo.

Na vodilnih (političnih) položajih pa zadnje čase najbolje »uspevajo« ravno nenačelni moški, ki namesto po principu kaj je prav in kaj ni delujejo po principu moči.

Na sedanja krizno situacijo se s protestom že odzivamo, ampak ni še jasno, kam in do česa želimo priti. Analogno z novodobnimi moškimi smo kot družba brezciljni, brezidejni in apatični. V Evropi (Grčija, Španija, Portugalska) in Bližnjem vzhodu (arabska pomlad) smo sicer priča številnim protestom, ki pa so po mnenju Boštjana M. Zupančiča za zdaj brezidejni. Španski Indignados so spomladi leta 2011 kampirali pred Campo del Sol v Madridu, in hkrati proklamirali svojo apolitičnost in neideološkost. Ko so jih mediji vprašali, kaj si želijo, kako vidijo prihodnost, so odgovorili, da ne vedo, da se le upirajo trenutni neznosni situaciji (brezposelnost mladih itd.). Tudi v Sloveniji in Mariboru že protestiramo, vendar za zdaj še samo proti nekomu ali nečemu, ne vemo pa še, za kaj bi se borili. Revolt torej že obstaja, stanje pa še ni zrelo za revolucijo – neke vrste družbeni reset, ki nujno potrebuje ideologijo. Ideje o »boljšem« svetu še ni. Zato se politični voditelji v Sloveniji in drugod še ne bojijo za svoje položaje in oblast in tako še naprej nam v posmeh delujejo amoralno, koruptivno in izključno po principu moči (očitno tudi njih oče ni naučil razlikovanja med prav in narobe?!).

Lahko se vprašamo, ali ni v obtoku premalo testosterona – premalo »pravih moških«, da bi komu prišlo na pamet, da bi svet zares in radikalno spremenil. Pa tukaj ne mislim na kakšnega psihopatskega diktatorja, ki se v takih okoliščinah lahko zelo hitro »zgodi«, saj ljudje ne verjamejo več v zmerne, razumne rešitve malih korakov, ampak terjajo hitre in radikalne. Očitno nas bo morala kriza (finančna, socialna, ekološka,...) res spraviti na kolena, da se bomo pripravljeni odreči operacijskemu sistemu, s katerim sedaj delujemo. Namreč, kot je rekel že Marx, je človeška glava najbolj nezavzeta trdnjava. Takrat, upam, da se bo našla kritična masa posameznikov, ki razlikujejo med tem, kaj je prav in kaj ni.

ANJA MAGAJNA

UPERJENO

SVOBODNI AKTIVIZEM

– KAJ POMENI BITI AKTIVEN IN ZAKAJ PASIVNOST NE VODI NIKAMOR

Na tem mestu bomo večkrat razmišljali o različnih oblikah aktivizma. Da bi razumeli, kaj aktivizem sploh je, se bomo v tem besedilu sprehodili skozi različne življenjske izkušnje, kjer izbiramo med aktivno ali pasivno držo do sveta. Udeležba na protestih in na volitvah, podpisovanje peticij, etično nakupovanje; osebne reči kot so skrb za skupnost, medčloveške odnose in osebno držo do hrane, ki jo jemo. Pri vsem naštetem izbiramo svoj pristop do sveta. Lahko se prepustimo navadi, železni srajci, ali pa prisluhnemo sebi in drugim ter zavzamemo aktiven odnos do sveta. Kaj pomeni biti aktiven in zakaj pasivnost ne vodi nikamor?

NAROBE SVET

Vsak od nas se kdaj znajde v situaciji ko smo obkoljeni z zgodbami o krivicah v svetu in o tem, kako je vse narobe. Lahko gre za vsakdanje reči, kot je krivična ocena v šoli ali na faksu, morda pa gre za izgubo službe ali nemoč, da bi službo dobili. Poslušamo o skorumpiranih politikih, korporacijah, ki uničujejo svet, vsi skupaj uničujemo okolje, nezdravo se prehranjujemo, živali v tovarnah trpijo, ... Te krivice nas zabolijo, nas razjezijo, začutimo silo, da bi nekaj čisto konkretnega, četudi z »golimi rokami«, naredili. Ukrepati moramo. Sekundo kasneje, pa se že utopimo v tisti znani občutek nemoči, ko si rečemo, da nima smisla razmišljati o krivicah, ker se itak ne da nič naredit. Tukaj se prepogosto konča. Zavzamemo pasivno držo in se pridružimo svetu na način, da plujemo skupaj s tokom, kamorkoli nas ta pač nese. Recimo, da je to klasičen pristop povprečnega pasivca. Zdaj pa razmislimo, kako bi ravnal dejaven aktivni človek.

BREZ PERFEKCIONIZMA

Ljudje smo glede krivic perfekcionisti. Radi jih rešujemo na način pritiska na gumb. »Kaj moram narediti, da bo krivica odpravljena?« Iščemo tisto eno dejanje, s katerim bomo rešili svet. Zgoditi se morajo enostavne stvari kot je revolucija, ukinjanje kapitalizma, padec vlade, prepoved te ali one reči, in potem... bo svet rešen. Žal pa ne gre tako. Svet tvori tisoče različnih dejavnikov, ki vplivajo drug na drugega. Ne obstaja eno samo dejanje, ki bo odpravilo vse težave. Morda bi revolucija ali odprava kapitalizma prinesla odgovore na marsikatero vprašanje. A gotovo ne bi rešila večine naših težav. Ne glede na zunanje okoliščine, ne glede na »sistem«, bomo vedno potrebovali aktivne ljudi. Aktiven človek ne sme biti perfekcionist. Njegovo življenje bi bilo neznosno. Predstavljajte si človeka, ki se aktivno trudi, da »spremeni svet«. Bo njegova naloga kdaj končana? Kaj točno naj počne? Kam naj usmerja svojo energijo? Ker je naloga nemogoča in preveč abstraktna, je bolj pustiti »svet« na strani in se usmeriti v okolje, kjer živimo.

ZAČNEMO Z MALIM

Vegetarijanec je aktivist za pravice živali, vsakič ko odkloni meso. Protestnik, je nekdo, ki svojim telesom na javnem trgu brani svoj pogled na družbo. Človek je aktiven, ko se opraviči, ker ve, da je storil nekaj narobe. Človek, ki vztraja v početju, ki se mu zdi dobro, pravično ali koristno, je aktiven človek. Nekdo se pridruži okoljevarstveni organizaciji, drugi gre h gasilcem, tretja pomaga v poplavah, ... Aktiven človek občasno daruje v dobrodelne namene, morda kdaj objavi kak blog, na zabavah prepričuje prijatelje v to ali ono moralno pomembno stvar. Aktiven človek opazi stvari, ki so napačne in gre v akcijo, da jih popravi.

> "KDOR UKREPA ČUTI, DA JE NEKDO"

Večinoma nima jasnih odgovorov na vprašanja, ki se mu odpirajo. Vseeno pa vztraja in išče odgovore vse dokler ne najde zadovoljivih rešitev. Aktiven človek se zaveda izbir, ki jih odpira življenje. Zaveda se svobode, da izbere ali bo sledil toku, ki ga narekuje navada ali njegovi vrstniki, ali pa bo zavzel svojo lastno držo do stvari in ukrepal. Kdor ukrepa čuti, da je nekdo. Čuti moč v sebi, da lahko vsaj nekaj spremeni.

POSTAVITI SE PROTI TOKU

Ste kdaj razmišljali o svoji svobodi? Ste kdaj pomislili, da bi naredili stvari drugače? Če ste, potem poznate tisti občutek tesnobe v prsih, ko se morate izpostaviti in okolici povedati, da se z nečim ne strinjate. Vstati pred razred v šoli, pred sodelavci v službi ali med prijatelji med druženjem in povedati svoje lastno mnenje, ni vedno lahko. Začutimo, da vstopamo v konflikt, zaradi česar se nam bodo smejali, nas užalili, se skregali z nami ali pa bodo mislili, da smo čudni. Vse to so strahovi, ki velikokrat temeljijo na dejanski izkušnjah. Žal pa ti strahovi preprečujejo aktivno držo do sveta. Pod temi pritiski, ki jih lahko povzamemo s tistim diktatorskim »la kaj si bodo mislili«, se umaknemo v zasebnost. Misli zadržimo zase, svojo jezo sprostimo v sebi ali na kakem spletnem forumu, lahko pa jo preprosto potlačimo in gremo na zabavo. Svet ostane tak kot je, nič se ne spremeni.

A tako ravnanje pomeni izgubo svobode. Zanikamo svojo individualnost in se priključimo udobnim silam večine, ki po naravi stvari spodbujajo pasivnost. Zakaj ne bi poskusimo ravnati drugače? Le kaj se lahko zgodi? Ne rabimo biti revolucionarni. Pustimo abstraktne stvari kot je reševanje sveta. Za začetek pustimo te velike zgodbe. Dovolj bo, če začnemo razmišljati o sebi v svetu in začnemo poslušati stvari, ki so nam v resnici pomembne. Vas moti, da se ljudje grdo obnašajo? Začnite se vi obnašati lepše. Vas moti delovanje vlade ali župana? Hodite na volitve in referendume, tam pa izberite boljše kandidate. Ali pa zberite podporo in kandidirajte sami!

KAMEN NA KAMEN

Če se ne strinjate z splošnimi vrednotami »mainstream« družbe, najdite somišljenike, priključite se nevladni organizaciji ali društvu, ki deli vaše vrednote in jim pomagajte z majhnimi stvarmi. Svet se ne spreminja z velikimi dejanji. Sprememba je rezultat tisočih majhnih stvari, ki pridejo skupaj. A da bi prišlo do spremembe tam zunaj, potrebujemo prav vsakega od vas, da se zgane in gre v akcijo. Prepoznajte svobodo v svojem življenju in ukrepajte. Organizirajte koncert alternativne skupine, ki vam je všeč, okroglo mizo, vegetarijanski piknik ali brez-materialno božično obdarovanje. Ne znate? Vprašajte tistega, ki zna. Ni toliko pomembno, kaj točno bi radi počeli, pomembna je vaša drža, drža svobodnega človeka. Človeka, ki posluša svoje vrednote, posluša sebe in druge. Ni mu vseeno za krivice in rad prispeva k dobrim stvarem. In ne pozabite: ne bodite perfekcionisti! Začnite z malim in zanimivim. Prišel bo trenutek ali pa kar daljše obdobje, ko se vam ne bo ljubilo ukrepati. To se vedno zgodi, zato morate takrat znati počakati in iti v akcijo kasneje, ko boste spet pravega počutja. Nikoli pa ne obupati, ko se stvari takoj ne premaknejo na bolje. Ne obstaja gumb za spreminjanje sveta. Obstajajo posamezni ljudje, ki vstanejo pred sošolce, sodelavce ali prijatelje in rečejo, »to ni prav in nekaj bom naredil/-a glede tega.« To so majhni ljudje, ki pišejo zgodovino vsak dan vedno znova. Pridružite se jim. Svet vas potrebuje.

DEJAN SAVIĆ

> " MAJHNI LJUDJE PIŠEJO ZGODOVINO VSAK DAN VEDNO ZNOVA. PRIDRUŽITE SE JIM. SVET VAS POTREBUJE."

UPERJENO

PALESTINA BREZ PODPORE SLOVENIJE

Slovenija se je 29. novembra (na 65 – letnico resolucije, s katero je GS ZN ukinila britanski mandat nad Palestino in uzakonila delitev Palestine na dve državi, Izrael in Palestino), na glasovanju v Generalni skupščini ZN glede državnega statusa Palestine sramotno oz. brezhrbtenično vzdržala.

Zakaj - se upravičeno sprašujemo, ko pa je izvševanje etničnega čiščenja nad Palestinci, ki jim je po letih genocida ostalo kvečjemu še dostojanstvo, neizpodbitno dejstvo. Čeprav vsi akterji bližnjevzhodnih mirovnih pogovorov poudarjajo, da je edina prava rešitev enega največjih mednarodnih sporov, obstoj dveh neodvisnih držav, lahko Palestinci o neodvisni in samostojni državi le sanjajo. In Slovenija očitno sporoča, naj sanjajo še naprej.

Po potrditvi resolucije je v GS ZN odmeval bučen aplavz, sledile pa so izjave veleposlanikov z obrazložitvijo glasovanja za, proti ter vzdržanja. Slovenske razlage nismo slišali. Kasnejši diplomatski odgovor / zagovor Slovenije za medije se glasi "predlog resolucije ni bil vložen v okviru širših mednarodnih prizadevanj za mir v regiji." Ah, ja. Še dobro, da so v tolažbo napisali, da sicer "Slovenija podpira bližnjevzhodni mirovni proces in pravico narodov do samoodločbe". Sprejem resolucije, je sedanji status palestinske misije iz 'entitete' spremenil v 'opazovalno misijo države nečlanice' - status, ki ga ima tudi Vatikan. Slovensko odločitev tako lahko označimo kot uklanjanje ZDA, kar dodatno nakazujejo orožarski posli Slovenije z Izraelom. Da vsi vendarle niso tako uslužni, četudi imajo zavezništvo z ZDA, dokazujeta na primer Nove Zelandija in Japonska, ki sta morda nekoliko proti pričakovanjem glasovali v nasprotju z ameriškimi željami. Številne evropske države, so namreč ostale dosledne pri svoji politiki in so podprle palestinsko zahtevo (Švedska, Avstrija, Švica, Belgija, Ciper, Danska, Grčija, Finska, Francija, Italija, Malta, Irska, Portugalska, Luksemburg in Španija.

Za resolucijo, s katero je Palestina v Združenih narodih pridobila status države nečlanice opazovalke, je sicer glasovalo 138 držav. 41 držav (vključno z našo) se je vzdržalo, devet pa jih je bilo proti. Ob očitnemu oponentu Izraelu so bile to še (istotako očitne) ZDA, Češka (edina proti v EU), Kanada, Panama (edina proti v Južni Ameriki), Mikronezija, Maršalovi otoki, Nauru in Palau. Nobena od slednjih pravzaprav ni presenečenje, saj so to države, ki tudi sicer običajno glasujejo popolnoma enako kot Združene države. Po glasovanju na zunanjem ministrstvu niso pozabili poudariti, da Slovenija dejavno pomaga Palestincem s številnimi humanitarnimi in razvojnimi projekti, vključno s projektom rehabilitacije otrok iz Gaze. Nov status bo ne glede na slovensko vzdržnost morda Palestini omogočil vključitev v mednarodna telesa - na primer v Mednarodno kazensko sodišče (ICC) in Meddržavno sodišče v Haagu (ICJ). Palestinci lahko na omenjenih sodiščih vložijo tožbe proti ukrepom Izraela, najverjetneje se bodo poskušali pridružiti tudi Mednarodni organizaciji za civilno letalstvo in pogodbi o pravu morja, kar bi jim omogočilo nadziranje zračnega in pomorskega teritorija. Včlanila se bo lahko tudi v specializirane agencije Združenih narodov, vendar pa je zmaga kljub vsemu bolj simbolična, saj dvig statusa v ZN pri nastajanju suverene države ne pomeni dosti.

In kakšen je odziv Izraela? Skoraj instantno po dvigu statusa Palestine so napovedali, da bodo zadržali nakazilo denarja (gre za 120 milijonov dolarjev), zbranega z davki in carinami, saj naj bi ga palestinske oblasti dolgovale za dostavljen električni tok. Napovedali so tudi gradnjo 3.000 novih stanovanjskih enot za judovske naseljence v vzhodnem Jeruzalemu in na Zahodnem bregu. Gre za nadaljevanje kontinuiranega kršenjem mednarodnega prava (četrte ženevske konvencije - kar EU in ZDA konstanno ignorirata). Poteza ni nič novega, saj je Izrael na dotičnem bregu doslej naselil že več kot pol milijona judovskih naseljencev, s čimer onemogoča ozemeljsko povezanost palestinskih območij.

B.M.

PALESTINSKA IZGUBA OZEMLJA

UPERJENO

STEREOTIPIZACIJA SPOLA V VIDEO IGRAH

Manipulacija v oglaševanju se nujno manifestira tudi skozi stereotipizacijo, ki tako rekoč sestavni del oglaševanja od samih začetkov. Določena stereotipizacija je najbrž nujna za prikaz nekega izdelka, vendar pa je običajno pretirana in zato sporna. Ravno tak (sporen), je prikaz spola v video igrah. Če tega doslej niste opazili, je to najbrž zato, ker ste stereotipnega prikazovanja že vajeni, v skrajenm primeru ste ga morda že ponotranjili. Čeprav v video igrah ne gre za resnične osebe so liki, ki predstavljajo žensko ali moškega izredno realistično narejeni in prikazujejo številne vloge, ki so povsem primerljivi s standardnimi oglasi za prodajne izdelke. Če verjamemo, da ima oglaševanje moč oblikovati naše poglede na svet, potem je stereotipno oglaševanje video iger izrednega pomena, saj so jim izpostavljeni tudi otroci in mladostniki, ki so še zmeraj v fazi oblikovanja in vzgajanja. Tudi, če nasprotno menimo, da je oglaševanje zrcalo družbe, so oglaševalci odgovorni zagotoviti natančen in reprezentativen odsev, kar bomo videli – pri video igrah ni zagotovljeno.

Če ste kadarkoli igrali video igro, kjer nastopa človek (ali človeku podobno bitje) potem veste, da igre večinoma privilegirajo zmago nad pravico, kompeticijo pred sodelovanjem, hitrost pred fleksibilnostjo, kontrolo pred komunikacijo in silo pred strategijo. Še bolj zacementirano je pravilo, da se večina iger zelo naslanja na stereotipe in arhaične vloge spolov. Že od samega pojava, hote ali nehote ustvarjajo določeno podobo o ženskah in moških, o zgodovini in družbi.

> " VIDEO IGRE, HOTE ALI NEHOTE USTVARJAJO DOLOČENO PODOBO O ŽENSKAH IN MOŠKIH, O ZGODOVINI IN DRUŽBI. "

V študiji izvedeni leta 2000 (Girls and Gaming: Gender and Video Marketing) so natančneje preučili 27 video iger in ugotovili, da promovirajo nerealne telesne podobe in stereotipizirajo ženske like, tako da jih prikazujejo provokativno seksualne, z ekstremno visokimi glasovi, pogosto pa je njihova lastnost, da hitro omedlijo. Ženski liki so pogosto prisotni le zato, da prinesejo seksualno draženje. Ženske v video igrah namenjene odraslim so najpogosteje v vlogah prostitutk oziroma striptizet. Veliko iger združuje nasilje in seksualne vsebine. V priljubljeni (streljski) igri Duke Nukem 3D, moški strelec kot tarče strelja pornografske posterje, posebej pa je nagrajen kadar razstreli plakate na katerih so gole, zvezane ženske, ki jih obdaja napis "Ubij me" (Kill me). Grand Theft Auto, ena izmed najbolj prodajanih iger po svetu, vsebuje gangsterski lik, s katerim lahko na ulicah velemest z baseballskim kijem ubijemo prostitutko po tem, ko smo z njo spolno občevali. Nasprotno so najpogostejši moški protagonisti bodisi junaki (tisočerih obrazov, velikokrat pa tudi brezobrazni, ki omogočajo, da si igralec sam oblikuje svojo persono); moški, ujeti med nevarnimi dogodki globalnih razsežnosti; outisiderji, ki dokazujejo, da je drugačen in poseben ali deloven moški, ki se ukvarja z nevarnimi posli, da bo lahko izpolnil svoje sanje. Moški je skoraj izključno svetle polti s temnimi očmi in lasmi, velikokrat tudi povsem običajen (povprečen). Ta vsakdanjost omogoča večjo vživitev v igro. Mnoge igre omogočajo celo spremembo psihe, obraznih potez ipd. kar daje še večji občutek enosti z likom. Manjša variacija tega tipa je običajni moški, ki ugotovi, da je poseben vsaj na nekem področju. Obstajajo seveda tudi igre, kjer je protagonistka ženska, a je ta običajno fetišizirana. Najbolj znan primer je Lara Croft v igri Tomb Raider. Predstavlja žensko idealne fizične konstrukcije. Izbruh takih likov lahko gotovo povežemo z dejstvom, da je veliko igralcev video iger najstniških fantov. Skoraj vse ženske like lahko uvrstimo bodisi v kategorijo device ali kategorijo dominantne ženske. Tomb Raider je bila zasnovana kot igra za ženske, saj je protagonista v igri ženskega spola. Ima veliko oprsje, ki deluje skoraj kot orožje, je postavna, samozavestna, aktivna, ne

potrebuje moškega, popolnoma si lasti orožje in ve kako ga uporabiti. Če bi to morda še navdušilo kakšno pripadnico ženskega spola pa je na drugi strani okolje oblikovano tako, da ženski spol popolnoma odbija. Če je po profesiji Lara Croft pametna arheologinja, njen videz tega zagotovo ne kaže. Kmalu se je lik preko oglaševanja igre spremenil v seksi igračko, s katero (se) igramo. Sporočilo ni več nagovarjalo dekleta v smislu: "Poglejte punce,

> "POGLEJTE FANTJE, KAKO SE JI TRESE OPRSJE, KO STRELJA Z MITRALJEZOM!"

ambiciozna ženska v novi igri!" ampak "Poglejte fantje, kako se ji trese oprsje, ko strelja z mitraljezom!" Pa kljub vsemu ima Croftova vsaj nekaj pameti, česar pri ekstremni seksualizaciji ženskih figur v Extreme Beach Volleyball ne moremo trditi. V igri si ženske protagonistke, medtem ko ne igrajo odbojke v usta polagajo jagode. Igra je izredno stilizirana, gibi deklet so mehki, vsaka ima svoj karakter, gre za nekoliko bolj prikrito seksualnost, čeprav je ponovno jasno izraženo, da v igri uživajo predvsem moški, saj v njej ni nič posebno takega kar bi ciljajo na dekleta. Odsotnost spolne (ponavadi je spolnost z ženskim likom neposredno povezana, saj jo igralec zapeljuje, se bojuje zanjo ali jo celo zlorabi) ali romantične intrige pušča njeno seksualnost odprto za apropriacijo s strani igralcev. Raziskave kažejo, da je večina protagonistov v igrah, v povprečju okoli 74%, moških, preostanek pade na ne-človeške like in v najmanjši meri na ženske. Kadar so ženske prisotne običajno nimajo glavne-igralne vloge. So v stranski vlogi, manj pomembne za igro. Običajno so zaveznice ali brez funkcije, zelo redko nasprotnice. Ženski karakterji se obnašajo izredno stereotipno. Dvakrat pogoste uporabijo verbalno kot fizično agresijo kot moški liki, trikrat pogosteje kričijo, dvakrat po-

UPERJENO

gosteje pomagajo. Običajno imajo zelo ozek pas in velike prsi, lahko so v celoti zelo suhe z neproporcionalnim telesom, razkrivajo veliko kože (predvsem dekolte, trebuh in stegna). Medtem ko so ženski liki preveč seksapilni so moški pretirano muskularni. Prikazani so agresivno, tudi brez orožja sposobni napasti oziroma povzročiti škodo. Četudi je igra snovana tako, da oba spola lahko enakovredno sodelujeta pri izpolnitvi cilja, je ženski lik snovan tako, da je pri tem še seksi. Vojaki v igri Comand & Conquer so v popolni vojaški opravi, dekleta pa se bojujejo v topih, vedno kadar se pogovarjajo se sklonijo, da se razkrije dekolte. V snowboard igri SSX so moški oblečeni v ohlapna snowboarderska oblačila, dekleta pa nosijo ozke kombinezone. Ko se dekle pojavi na startu si pri odštevanju številk zelo zapeljivo pogladi boke. V igri Zone of Enders so moški roboti oblikovani zelo oglato, ženske robotke pa imajo velike prsi in izrazite boke. Zanimivo je, da se liki iz video iger pojavljajo tudi v revijah na naslovnicah, ki sicer propagirajo lepo žensko telo in nimajo nobene zveze z video igrami. Tak primer je pojav ženskega lika z iger Final Fantasy – Aki Ross, ki se je na lestvici najprivlačnejših žensk sveta leta 2001 v reviji Maxim pojavila na 67. mestu od stotih. Raziskovalka Christine Ward je ugotovila, da so ženski liki v igrah, kjer je prostor dogajanja urbana ulica, nevarni, nižjega stanu, seksualno zreli, implicitno sporočilo pa se glasi, če bodo ženske v javnosti (na cestah) morajo biti neke vrste moški in pričakovati udarce tudi z moške strani. Celoten trg je torej naravnan na moške igralce pri čemer se sklicujejo na dejstvo, da so moški bolj označni (marketness). Izraz izhaja iz lingivstike in pomeni, da je nek člen opozicije bolj regularen oz. enostaven. V angleški slovnici je na primer ednina enostavnejša od množine, kjer dodamo črko s (dog – dogs). Ko ta koncept preselimo na spol so moški tisti, ki so označni. Dekleta se denimo lahko oblačijo kot fantje, da bi fant nosil krilo pa nikakor ni sprejemljivo. V primeru video iger, so fantje tisti, ki igrajo igre, dekleta v manjši meri, če pa že pa lahko igrajo „fantovske" igre. Obratno, ponovno, ne velja. Norma zato ostajajo igre za fante, ki so zato tudi smatrane kot prave in normalne. Video igre so privlačne tudi zaradi fantazije, gre za kreativen prostor, kjer je veliko prostora za ideale. Ravno zato, je toliko bolj žalostno, da snovalci iger premorejo tako malo domišljije in tako zlahka posegajo po streotipih ter jih krepijo in izkoriščajo. Če vemo, da gre za najhitreje rastoči segment zabavne

> " V SNOWBOARD IGRI SO MOŠKI OBLEČENI V OHLAPNA SNOWBOARDERSKA OBLAČILA, DEKLETA PA NOSIJO OZKE KOMBINEZONE. KO SE DEKLE POJAVI NA STARTU SI PRI ODŠTEVANJU ŠTEVILK ZELO ZAPELJIVO POGLADI BOKE.""

industrije, je stanje prikazov spolov (posebej ženskega) še toliko bolj zaskrbljujoče. Glede na to, da je status quo po meri kapitala in prodaje, se temu lahko upremo z nakupom iger, ki ne banalizirajo vloge spolov (ali rasizma). Druga možnost je, da starši opozorijo otroke na stereotipe, saj študije kažejo, da jih mladi veliko težje razpoznajo. Video igre tako dobro posnemajo realnost, da jo avtomatsko tudi razlagajo in sooblikujejo. Nič kar je vpeto v družbeni sistem pa ne more biti nevtralni prenašalec informacij.

BARBARA MURAUS

PAST GUŽVE

Ste tudi vam dogaja, da so vsi okoli vas v gužvi? "Greva na pijačo?", "Joj, stari, ne morem, ta teden imam res gužvo!" in še na tisoče sorodnih situacij je rdeča nit interakcij, ki je imam z večino ljudmi s katerimi nisem v dnevnem stiku (in z lepim delom tistih, s katerimi sem).

Najbolj pri vsem skupaj me skrbi odgovor, ki ga moji zasedeni prijatelji ob tem pričakujejo. Večina namreč pričakuje, da bom do njihovega izgovora nadvse razumevajoča - misleč, saj je vendar veliko bolje, da je nekdo zaseden kot da je brezdelen. Z drugimi besedami - biti zaseden je očitno dober problem. A pozor, tukaj ne gre za ljudi, ki bi delali večizmenska dela ali se na delo vozili več kilometrov daleč in pri tem izgubljali čas. Kje pa! To so študenti, upokojenci, moj kolega receptor in sestrična, ki trenutno pavzira. Čisto vsi so tako preklemano zasedeni. Še celo moj nečak hodi domov iz šole ves iztrošen in uničen, seveda pa ima preostanek popoldneva in večera zapolnjen že mesece vnaprej z raznoraznimi krožki, obšolskimi tečaji. Ko ga je nazadnje bolel zob je moja sestra vzela dopust, da so lahko uskladili zobozdravnikov urnik z urnikom 9-letnega otroka. Če ima več kot uro prostora v urniku ga ponavadi dostavijo k babici ali meni kot da je ura brezdelja najhujše zlo s katerim se lahko otrok sooči. Občutek imam, da večina ljudi čuti slabo vest, če nimajo nič za početi ali če se pretirano vdajo brezdelju. Saj je vendar toliko stvari, ki bi jih lahko postorili in to prav ta trenutek. Čas je denar, pravijo. Če se vrnem k otrokom, sama sem živela povsem drugače. V šolo sem hodila pol ure peš in po koncu pouka me nihče ni pričakoval takoj doma, čeprav je na kmetiji zmeraj veliko dela. Tako smo se izgubljali po poteh domov, izdelovali bunkerje, rezali frače, se skrivali, včasih sem sama sedela na kakem robniku in opazovala okolico, druge otroke pri igri in podobno. In menim, da so prav te proste ure oblikovale moj duh in mi pomagale pri odločitvah o tem kaj želim početi.

Prepričana sem, da sedanje tekanje sem in tja ni nujno odraz naše družbe in časa pač pa stanje, ki smo si ga izbrali. Ali morda zid, ki smo ga postavili v strahu pred samimi seboj. Zasedenost nas pomirja - če imamo nekaj za početi - potem smo očitno pomembni ali morda še bolj resnično - morda se s tem ščitimo pred potencialno praznino, ki bi nas čakala, če bi vsa ta pomembna opravila odstranili. Še večji paradoks je, da večina služb, ki jih vsi ti zasedeni ljudje opravljajo, ni nič posebnega. Če niste ravno inštruktor krotenja klopotač ali top znanstvenik, je velika verjetnost, da bi to "izjemno pomembno" delo, ki ga tako vestno opravljate in zaradi katerega zanemarjate otroke, prijatelje in nadvsezadnje lasten človeški potencial, lahko opravljal nekdo drug. Večina živi v institucionalni zablodi. Morda pa se motim in sem izjema. Po izobrazbi sem prevajalka in honorarno delam za nekaj podjetij. Delam poprečno pet ur na dan in to zadošča, da skromno preživim. Seveda bi lahko delala 8-10 ur na dan in zaslužila znatno več, a čemu? Česa bi resnično imela več? Kakšne čevlje več? Boljši TV sprejemnik? Dizajnersko torbico namesto navadne? In za kakšno ceno? Za ceno neprestanega pritiska, iztrošenosti, za ceno tega, da sem vedno zasedena? Hvala lepa. Morda sem obdarjena s posebnim talentom tega, da ne hlepim po materialnih dobrinah in morda se za koga 16 urni delavnik zares izplača, da potem na blazini enkrat letno na točno odmerjen čas uživa na Karibih - ampak zakaj so vsi ti ljudje tako izgubljeni? In zakaj si zmeraj želijo še več? Osebno mi je pomembno, da pokramljam s prijatelji, da tu in tam obiščem kino ali bazen in predvsem, da se znam ubraniti zasedenosti. Verjemite, počitek je lahko koristen in če temu ne verjamete ali mislite, da je ta misel destruktivna, če ne že anarhistična, potem ste odličen primerek človeka, ki ga družba izkorišča v svoj prid. Ne razumite me narobe, nič ni narobe, če v svojem delu uživate, kar je mogoče tudi pri 10-urnem delavniku...nesmiselno pa je dve tretjini življenja početi nekaj, kar vam prinaša eno tretjino svobode dneva in to tistega dela dneva v katerem ste utrujeni, zaspani in lačni. Lahko je pametovati v težkih časih, vem, a najdite te proste ure in ustvarili boste zanimive povezave, doživeli dnevne inspiracije in gotovo se boste počutili bolje - ali bolj posebno. Stavim, da se Newtonu "Eureka!" ni porodila medtem ko je bil zaseden.

> "STAVIM, DA SE NEWTONU EUREKA! NI PORODILA MEDTEM KO JE BIL ZASEDEN."

Najboljši sistem, da bi se odrešili misli, kjer je ultimativen dosežek služba za nedoločen čas pa karkoli že ta je, to, da bi vsakemu državljanu dali enako število denarja pa naj počne kaj hoče. Mislite, da potem ljudje ne bi pisali knjig, cepili atoma ali snemali filmov? Mislite, da je ideja bolj nora kot osem urni delavnik? Mar živim med samimi puritanci, ki imajo delo za neizpodbitno vrednoto? Morda pa sem resnično slab vpliv in bi družba z večimi primerki mene propadla. Priznam, da je minimalno dela moj privilegij, ker nimam otrok in da mati samohranilka s tremi otroki pač nima toliko izbire. Kakorkoli - srečna sem in moj nasvet je - dovolite si izbrati čas pred denarjem, življenje je preveč zanimivo, da bi bili ves čas zasedeni.

MINA ZUPANČIČ

SPONZORIRANJE EKSISTENCE

Zdi se, da živimo na pragu nove dobe. Skozi kulturo vidimo znake sprememb, napredka in razvoja. Ustvarjalni razred je tik na tem, da s pomočjo interneta in druge s tem povezane tehnologije, popolnoma spremeni ves socialno-ekonomski sistem.

In vendar tukaj nekaj zelo smrdi. Večji del t.i. ustvarjalnega razreda, lahko išče delo v obstoječi družbeni infrastrukturi (ali infrastrukturi koorporacij), kjer pa je zelo malo možnosti za ustvarjalnost in inovatinost. In prav ti, ki bi lahko ustvarili nujno potrebne spremembe v družbi, porabljajo svoj čas in energijo, s tem ko poskušajo preživeti. Tisti, ki obdržijo službe, morajo žrtvovati ideje, ki šefom in delničarjem pač niso všeč ali niso v interesu podjetij.

Še posebej je ta problem razširjen med osebami, ki jih je naša družba označila kot nenormalne. Popredalčkani so kot asocialni, ekscentrični, introvertirani, izjemno občutljivi, bipolarni, neuro-atipični, nadarjeni, ali pa s katero od mnogih drugih oznak, ki imajo ponižujoč učinek. Težava je samo v tem, da je še vsaka oseba, ki je dosegla kakšno pomembno spremembo na tem svetu, spadala v eno izmed naštetih kategorij.

Najbolj ustvarjalni vizionarji pogosto ne morejo ustrezno delovati v sodobni družbi. Zaradi tega so brez službe, hrane in zavetja. In takoj, ko to priznaš, te označijo za lenega, arogantnega in elitističnega, itd. Očitno še nismo (družba) pripravljeni priznati, da je trenutna definicija „normalnega" človeka, ne le navidezna temveč tudi nemogoča. Čas je, da prekinemo ta dvojna merila. Ideja kako to storiti, je nekaj desetletij spala v kulturnem podzemlju. Leta 1969 je R. Buckminister Fuller (alias Bucky Fuller) objavil kratek priročnik Navodila za upravljanje vesoljske ladje Zemlja (Operating Manual for Spaceship Earth).

In Fuller pravi:

...vsakemu, ki je brezposeln ali postane brezposeln, bi morali dati štipendijo za raziskave in razvoj ali preprosto za razmišljanje. Človek mora imeti pogum, da si upa razmišljati o resnici in ustrezno ukrepati, brez strahu, da ga bo to stalo dostojnega življenja. Na vsakih 100.000 zaposlenih v raziskavah in razvoju ali le v razmišljanju, se bo našel nekdo, ki mu bo uspel velik preboj in ki bo poplačal štipendije vseh preostalih 99.999.

To pa nikoli ne bo mogoče v povsem kapitalističnem sistemu, ki deluje v skladu z načeli sebičnosti in pohlepa ali pod napačnim geslom o preživetju najmočnejšega. Internet omogoča nekatere nestandardne načine financiranja, najbolj pogosto pa so orientirani v financiranje kreativnih idej ali projektov, ne pa kreativnega življenja. In jemanje kakršnihkoli posojil se zdi nevarno, ker ne moremo zagotoviti, da bomo imeli možnost vračila.

Za nekatere od nas služba ali kariera ni odgovor. Nekateri morajo priznati, da potrebujejo pomoč pri financiranju svojega obstoja. Fuller je uporabil tudi izraz „um štipendij". Njegov namen je bil zelo jasen:

Z univerzalnimi raziskavami in razvojem štipendij, bomo zagotovili emacipacijo človečnosti od tega, da smo le mišice in refleksni stroji. Vsem bomo dali priložnost, da razvijejo svoje najmočnejše mentalne in intuicijske sposobnosti. [...] Želimo si, da bi vsi razmišljali jasno.

V tem duhu, bi lahko ustvarili spletno skupnost, ki bi zagotavljala eksistencialno financiranje ljudem, ki to potrebujejo. Prejemniki bodo morali pokazati, kakšen je njihov prispevek k družbi, v obliki idej, projektov, umetnosti, inovacij, družbenih gibanj, itd. Donatorji pa bodo lahko izbirali, kateri posamezniki jih najbolj zanimajo.

Dovolj časa smo porabili o vizijah futurističnih družb. Nekateri čutijo potrebo, da te vizije tudi uresničijo. Čas je, da omogočimo tem ljudem in financiramo njihov obstoj, medtem, ko oni skrbijo za bolj nujne zadeve, kot so spreminjanje sveta.

PO ZAPISU NICKA MEADORJA: S. M.

NAMESTO DA BI SE NAM GNUSILA REVŠČINA, SE NAM GNUSIJO REVNI LJUDJE

Tam je, vsakič ko grem po nakupih. Vsakič, ko mislim, da ne more postati še bolj koščena, ji to nekako uspe. Zbezljane oči švigajo na vse strani, verjetno je kdaj bila lepa. Trudim se, da ne bi gledala v njeni smeri, saj zna biti tudi agresivna. A včasih se ji ne gre izognit in takrat me prosi, da grem zanjo v trgovino, v katero več nima vstopa. Na primer srečko. Zdi se ji, da je srečen dan za dobitek. »Mogoče kaj hrane?« jo povprašam, čeprav že vnaprej vem da nima smisla, kajti hrana ni tisto česar si nujno želi. Hrana ni droga... ali sreča.

Odvisnik je pisec svoje nesreče. Njeno revščino si je sama zakrivila. Vsi ti brezupni ljudje: od kod sploh prihajajo? Seveda je možno, da jih nikoli ne »vidimo«, ker je njihova stiska tako pretresljiva. Le kdo to potrebuje? Revščina ni aktualna, ker imajo ljudje televizije. To postopno otopenje sočutja je zmaga ekonomsne klime v kateri je vsak posameznik, odvisnik ali ne, osebno odgovoren za svoje neuspehe. Revni ljudje niso nam enaki ampak z manj denarja: so popolnoma druga vrsta. Njihova revščina je hkrati njihov osebni neuspeh. Predali so se v usodo. To ne drži samo za posameznike, temveč za celotne države. Le poglejte Grke! Le kaj so si mislili s svojimi penzijami in minimalnimi plačami? Da so nam enaki? Bogata elita jim pravi naj sepoberejo iz pepela kot nekakšen Feniks.

> "OTOPENJE SOČUTJA JE ZMAGA EKONOMSNE KLIME V KATERI JE VSAK POSAMEZNIK, ODVISNIK ALI NE, OSEBNO ODGOVOREN ZA SVOJE NEUSPEHE"

Medtem v ZDA (kaj šele kje drugje) ljudje živijo v šotorih ali v podzemnih kanalih. Ti grdi ljudje z razjedami, kilami in slabimi zobmi so druga plat »ameriških sanj«. Drevesa vijejo korenine skozi zapuščene nakupovalne centre in tovarne, medtem ko vodilni udrihajo po davčnih olajšavah za 1% premožnejšega prebivalstva, ki si lastijo petino celotnega ameriškega bogastva. Takšnega nasprotij smo vajeni tudi v Evropi. Študenti z povprečji krepko nad devet so leta in leta brezposelni. Odziv mnogih pri tem zakaj je tak človek brezposeln pa je pogosto - da je gotovo len, neiznajdljiv in bi se lahko bolj potrduil ali poprijel za kako drugo delo od želenega. Pa tudi tisti, ki razumejo - samo razumevanje, kaj naredijo tri leta brezposelnosti mlademu človeku, še ne zagotovi službe, tako kot tudi srečka ne spremeni odvisnikovega življenja. Obsojanje pa razdvaja. Ta strah in odpor pred tistimi na dnu je zelo zaskrbljujoč.

Če še pomnite, predpogoj za vzpon fašizma je bilo tudi sejanje strahu. Žal se ta čustven predpogoj odraža tudi pri odnosu do "slabih" in revnih.

Naš gnus nad revnimi je občasno omiljen le s sentimetalnostjo do otrok. Ti so nedolžni. Počutimo se dobrodelne. Vendar verjetno ne dovolj, kajti mednarodno poročilo z imenom "Rešite otroke" nam pove, da je vsak četrti v razvijajočih se državah preveč podhranjen, da bi se normalno razvijal. Podhranjenost pa žal še ne pomeni lakote, podobno kot tisti, ki imajo mobitel, pač ne morejo šteti pod reveže.

Sprašujem se, kje je tista točka, na kateri več ne bomo mogli ignorirati revežev, tako naših kot tujih? Kdaj bomo prišli do tiste točke, ki se je bojijo vse politične opcije: prerazporeditev premoženja, dobrin, dela, delovnih ur...

Sama ideja, da bi si naj revni sami pomagali, medtem ko socialna zavest propada ni logična; osnovana je na verovanju za katerega je malo dokazov. Žal je tole prepričanje edino, ki je pricurljalo navzdol (iz bogatih krogov), tako da mnogi ljudje še naprej gledajo z viška na tiste, ki imajo manj.

Revščina ni znak kolektivnega neuspeha ampak posameznikove nemoralnisti. Psihološka prevara neo-liberalnega razmišljanja je prav tole: namesto da bi se nam gnusila revščina, se nam gnusijo revni ljudje. Gnus je industrija v porastu. Ta moralni bankrot polagamo pred noge revežem, medtem pa sami sebi zatrjujemo da smo boljši od njih. Višji in srednji razred (če sploh še obstaja?) prezirata revne, kajti če jim vzameš razliko v prihodkih, jih prav nič ne ločuje od revnih. In to je ta gnus. Srednji razred hitro zgubi službo in se zlahka znajde na pragu revščine. Prav iz tega morda izhaja nek čustven tampon, ki veli, da smo "mi" pač nismo "oni".

PO GUARDIAN ZAPISU SUZANNEMOORE G.S.

TAJSKA ZA TAJVANCE, KAR JE SLOVAŠKA ZA SLOVENCE

Popotnik sem postal nekje sredi študija, ko sem se odločil, da del svojih prihrankov investiram v neko nevsakdanjo izkušnjo. Po dobrem premisleku sem sklenil, da se med semestrskimi počitnicami odpravim v Singapur in obiščem nekaj prijateljev, ki sem jih spoznal preko svetovnega spleta. Od tega je minilo že osem let in izkušnja je še zmeraj nepozabna. Odkar sem se prvič odpravil na Daljni vzhod, nisem mogel nehati, zato sem se skoraj vsako leto vrnil in obiskal druge kraje. Spoznal sem ogromno ljudi in si nabral ogromno izkušenj, a vsakič, ko sem se vrnil v Slovenijo, sem bil hkrati vesel in žalosten – domovina se je iz matere zmeraj bolj spreminjala v mačeho. Dobiti redno in dostojno plačano službo s svojo diplomo, za katero sem se dodobra spotil na naši najbolj prestižni univerzi, je bilo nekaj let nazaj skoraj nemogoče. Verjetno je tako še danes. Ko izgleda, da so veze in poznanstva edina možnost za spodobno službo, kaj potem naredijo ljudje, ki vez in poznanstev nimajo? Ozrejo se čez planke. To sem storil tudi sam. Večina teh ljudi gre s trebuhom za kruhom v Avstrijo, Nemčijo ali Italijo. Jaz pa sem imel to srečo, da sem v tistem času spoznal svojo drago in da sem Daljnji Vzhod že dodobra spoznal. In tako me je naša mizerija zaposlovanja mladih, ki se vleče že od pristopa k EU, pripeljala do izselitve na Tajvan. Alternativa bi bila priselitev žene v Slovenijo, ki bi morala zapustiti dobro kariero v tajvanskem IT sektroju in z mano iskati službo, seveda z "majhno" pomankljivostjo, da ne govori slovensko. Taka odločitev seveda ne bi imela smisla v danih okoliščinah in tako sem pri svojih 30-ih letih zapustil rodno grudo in rekel "zbogom" domačim v upanju na boljši jutri.

Dve leti kasneje. Čakam na dvigalo v firmi, ko se mi nepričakovano pridruži naš generalni direktor g. Lin, ki se ga vsi bojijo. Tajvanski sodelavci bi se v tistem trenutku odpravili na stranišče, samo da bi se mu izognili. Jaz pa si tega kot edini belec v firmi nisem želel privoščiti. Ni trajalo dolgo, ko me v kitajščini vpraša, od kod prihajam. Odgovorim: "Iz Slovenije". Prikima, a neverbalni signali kažejo na to, da nima pojma, o kateri državi je govora. "To je zraven Češke, a ne?", doda in jaz seveda takoj pritrdim, saj v tajvanski kulturi ni spodobno v javnosti izpostaviti napake svojega nadrejenega. To bi lahko povzročilo "izgubo obraza", kar je enako veliki sramoti in tragediji v tradicionalnih konfucijanskih kulturah, kot je to še dandanes Tajvan. Večina Tajvancev, s katerimi sem se srečal, Slovenije sploh ne pozna ali pa jo zamenjuje s Slovaško. Če pa so že slišali zanjo, je to običajno zaradi naših športnikov. No, obstaja pa tudi druga plat medalje. Prav pogostokrat Slovenci začnejo razpredati o tem, "kako lep je Bangkok", ko jim povem, da živim na Tajvanu. Ne, Tajvan ni Tajska, kakor Slovenija ni Slovaška. Z namenom, da te nesporazume odpravim, sem se odločil pisati blog Slovenec na Tajvanu, kjer predstavljam življenje, kulturo in zanimivosti iz te države, o kateri vemo zelo malo. Pišem pa tudi blog v angleščini, kjer poskušam mednarodnemu občinstvu predstaviti lepote in posebnosti Tajvana. A tudi Slovenija, izseljenstvo in vsakdanji izzivi so pogosta tema, kar mi je v zadnjih letih prineslo relativno prepoznavnost v tukajšnji angleški blogosferi.

Pisanje lajša vsakodnevne tegobe in bistri um v deželi, kjer hierarhija, imidž in konfucijanske vrednote (kot slepa ubogljivost staršev) omejujejo svobodo duha in onemogočajo sproščene medsebojne odnose. Današnji Tajvan, ki ga poznamo kot de facto samostojno državo, je posledica hladne vojne. Prelomnega leta 1949 so se kitajski nacionalisti s celine umaknili na ta otok, saj so izgubljali državljansko vojno s komunisti. S pomočjo ZDA so se obdržali na oblasti do konca hladne vojne in uspeli ubraniti vse nadaljnje poskuse zavzetja, a so hkrati vladali z jekleno roko. Konec osemdesetih let se je začela demokratizacija, ki je privedla do prvih svobodnih volitev v devetdesetih letih, podobno kot v Sloveniji. Država, ki si je svoj obstoj zaslužila po naključju, ima danes pluralistično družbo, svobodne medije, živahno demokracijo in lastno nacionalno identiteto in to kljub istemu jeziku in skupnim koreninam z bratranci na Kitajskem, ki lahko o teh svobodah le sanjajo. A tajvanska družba je v primerjavi s slovensko zelo konzervativna, polna togih pravil in tisočletnih vraževerij, ki zelo globoko posegajo v vsakdanje življenje in mi kot Zahodnjaku predstavljajo zelo velik izziv. Življenje v šest milijonskemu Tajpeju, kjer se nahaja večina služb, je hitro in neizprosno, stanovanja so majhna, delovni čas dolg tudi do 12 ur dnevno. To sem zelo hitro izkusil na lastni koži, a kljub temu sem vesel, da ne poznam težav z zaposlitvijo – tukaj sam izbiram kje in kaj bom delal. Posledica te situacije je dejstvo, da država daje zelo malo in ljudje od nje tudi zelo malo pričakujejo. Seveda ima to tudi negativne plati, a zame tak sistem deluje bolje. In to je zame poleg kulture največja razlika med Slovenijo in Tajvanom.

V Sloveniji imamo sistem, ki ljudem daje navidezno socialno varnost, a gospodarstvo ni dinamično. Država je vsepovsod, a večinoma

> "NI ENOSTAVNO BITI SLOVENEC NA TAJVANU. ŠE TEŽJE JE BITI SLOVENEC V SLOVENIJI."

zavira, namesto da bi pospeševala razvoj. Kje so nova inovativna podjetja, kje je rast, kje je prilagoditev novim tokovom? Pri nas še zmeraj mislimo, da je gospodarstvo dobro, če lahko ljudje ostanejo v isti firmi celo življenje. Desetletja socializma so nas naredila toge in neprilagodljive za globalizacijo, tudi mojo generacijo, ki je odraščala v samostojni Sloveniji. Moji tajvanski vrstniki delajo 2-3 leta v isti firmi, potem pa se odločijo, da poskusijo kaj novega, drugačnega. Selitev po državi ali izselitev iz nje ni nikakršen problem zanje, tudi dolge nadure ne. A problem slovenske mizerije je veliko globlji – talenti se izseljujejo, tuji investitorji se izogibajo naše države. Interesne skupine in umetno ustvarjene ideološke bitke osamosvojiteljev na obeh straneh že dvajset let vztrajno uničujejo gospodarstvo in nas spreminjajo v cinike. Pred kratkim sem obiskal Slovenijo po dveh letih in nisem mogel verjeti, kakšno negativno vzdušje prevladuje med ljudmi. Smo tako daleč, da vsak (tudi mali človek) išče luknje v sistemu, da bi se lahko okoristil, in to pove brez sramu ter doda, da "politiki niso nič boljši" in da "tako ali tako vsi kradejo". Slovenija se mi je zdela kaotična in izgubljena – veselje, ki sem ga občutil, ko sem po dolgem času spet videl bližnje, je ob odhodu že izpuhtelo. Z mešanimi občutki sem stopil v letalo za Tajpej, a z gotovostjo, da sem se dve leti prej pravilno odločil. Na Tajvanu sem tujec in zmeraj bom ostal tujec. Ljudje so zelo prijazni, a vselej ti dajo vedeti, da si gost, ker si tako drugačen. Ko sem pred kratkim obiskal domovino, sem imel podobne občutke – počutil sem se tujega. Slovenija, kot sem jo poznal, se je spremenila, a tudi človek, ki sem bil prej, ne obstaja več. Ni enostavno biti Slovenec na Tajvanu. Še težje je biti Slovenec v Sloveniji.

NINO NOVAK

DOŽIVI SVET Z NEZNANČEVEGA KAVČA

Biti brez denarja in si vseeno ogledati svet ter spoznati nove kulture in ljudi se niti ne izključuje. Zakaj? Ker obstaja omrežje na katerem se povezujejo ljudje, ki si želijo potovati, vendar nimajo denarja, ki bi jim potovanja omogočil. Imenuje se CouchSurfing ali „kavčanje". Mantra skupnosti CouchSurfing International pravi: „Predstavljali smo si svet, v katerem lahko vsak raziskuje kraje in se povezuje z ljudmi s katerimi se srečuje. Vzpostavljanje pomembnih povezav med kulturami nam omogoča, da se na razlike odzivamo z radovednostjo, jih sprejemamo in spoštujemo. Sprejemanje razlik širi strpnost in ustvarja globalno skupnost".

Ideja se je porodila Casey-u Fenton, leta 1999, ko je želel iz Bostona odpotovati na Islandijo. Ker si tudi on, tako kot mnogi drugi mladi, dragega potovanja ni mogel privoščiti, je našel poceni letalskega prevoznika. Želel pa je privarčevati tudi pri bivalnih stroških. Tako je pisal naključnim 1500 študentom islandske univerze, ali bi lahko prespal pri katerem od njih. Verjeli ali ne, 50 teh naključno izbranih študentov je bilo pripravljeno gostiti Casey-a. In tako se je začelo... v naslednjih letih je Fenton razvil spletno stran in od njenega začetka leta 2004 pa do vključno leta 2012 ima že več kot 4,5 milijonov članov. Avgusta 2011 se je ustanovila Couchsurfing fundacija za kulturno izmenjavo (CouchSurfing Cultural Exchange Fund). Sklad naj bi zagotavljal neprofitnim organizacijam in šolam sredstva za projekte, ki spodbujajo razumevanje in spoštovanje različnih kultur – s poudarkom na mladih in mlajših odraslih. Predvsem gre za mednarodna potovanja in programe mednarodnih kulturnih izmenjav.

Čisto vsak si torej lahko ustvari profil, na katerem temeljito opiše sebe, svoje interese, s čim se ukvarja in naloži svoje fotografije. Pomembne so tudi reference, saj se na podlagi le-teh nekdo odloči ali bo vaš gostitelj - seveda velja tudi obratno – ali bo vaš gost. Reference vam lahko vpišejo drugi uporabniki, vidne so vsem in je imetnik profila ne more izbrisati. Tako vidite,

> V SLOVENIJI BREZPLAČNO PONUJA SVOJ KAVČ 3813 LJUDI, 338 V MARIBORU.

kakšne izkušnje so imeli s to osebo drugi uporabniki. Če ste doživeli slabo izkušnjo, lahko razen tega, da na profilu osebe pustite negativno referenco, o tem obvestite tudi osebje Couchsurfinga, ki vam bo pomagalo rešiti zaplet. Da bi se tem nepotrebnim zapletom izognili, je zares pomembno, da si podrobno preberete opis namestitve, ali bo gost spal na kavču, ali bo imel svojo sobo, ali si jo bo s kom delil, ali lahko kadi v stanovanju, ali lahko pripelje s sabo otroka ali morda psa... Uporabniki lahko ponudijo brezplačno prenočišče, lahko so na voljo le za kakšno kavico, lahko razkažejo mesto ali samo povedo, kaj si splača ogledat. Eden izmed pogojev pa je, da mora prenočišče biti brezplačno. V zameno običajno gostje podarijo gostitelju kakšno majhno pozornost, ki predstavlja državo iz katere prihaja. Zavedati pa se morate, da je ta način potovanja namenjen odprtim ljudem, ki so pripravljeni spoznati drugačne ljudi in drugačne kulture na drugačen način. Konec koncev gre za kavč pri nekom, ki ga ne poznate.

Vtis iz prve roke:
„Če pomislim na prve izkušnje CS-a, se spomnim, da sem bila rahlo prestrašena, saj nisem točno vedela kaj je v bistvu moja funkcija gostitelja ljudi iz tujine, ki jih še nikoli prej nisem spoznala.
Seveda ni bil noben bav bav, toda takrat je zame ta izkušnja bila podajanje v neznano. Gostila sem parček iz Poljske, ki je na ta način prepotoval že nekaj sveta. Sama sem jima želela razkazati čimveč našega mesta torej Maribora in pa seveda tiste zanimive točke, ki jih turisti najverjetneje ne bi niti omenili. Zelo zanimive so debate o kulturnih razlikah, politiki, zgodovini itd. in pa seveda anekdote, ki jih pripovedujejo aktivni couchsurferji. Gostila sem ljudi iz različnih koncev sveta npr: Kanade, Indije, Nemčije, Poljske, Francije, Litve pa tudi iz Hrvaške. Vso nadaljno gostovanje je prineslo ogromno novega znanja in izkušenj, ki so enostavno neprecenljive. Kot vesten "host" pa upam, da bom kdaj tudi priden potujoči "couchsurfer", saj mora tudi to imeti ogromno prednosti in izkušenj." Barbara S.

Skupnost temelji predvsem na zaupanju. Zato velika mera previdnosti ni odveč, saj sistem deluje po principu izmenjave informacij na spletu med popolnimi tujci. Osebje skupnosti jemlje varnost gostiteljev in gostov zelo resno. Svoje uporabnike spodbujajo k iskrenim opisom in profilov ne cenzurirajo, saj vam lahko koristi prav vsaka informacija. Za zagotavljanje večje varnosti in zaupanja je na voljo več načinov.

> VZPOSTAVLJANJE POMEMBNIH POVEZAV MED KULTURAMI NAM OMOGOČA, DA SE NA RAZLIKE ODZIVAMO Z RADOVEDNOSTJO, JIH SPREJEMAMO IN SPOŠTUJEMO.

Eden od njih je, kot smo že omenili možnost vpisovanja referenc – tako pozitivnih, kot negativnih. Druga možnost je, da s kreditno kartico plačate nek znesek, ki je v bistvu odvisen od tega iz katere države prihajate. Osebje Couchsurfinga vam nato pošlje potrditveno pošto na naslov, ki ste ga navedli. Tako mimogrede, ta plačila so poglavitni vir financiranja couchsurfinga. Tretji način je sistem jamčenja. Za vas lahko jamči le uporabnik, ki je že sam dobil vsaj tri jamstva. Jamčite lahko le za osebo, ki jo zares poznate, sicer vas lahko izključijo iz mreže. Isto velja, če se izkaže, da ste podali kakršnekoli neresnične podatke.
Stran Couchsurfing poleg iskanja kavčev, omogoča še razne druge dogodke in srečanja, na katerih se družijo tako lokalni gostitelji kot gostje. Na strani boste našli tudi veliko forumov z informacijami, nasveti in napotki o različnih državah, mestih, navadah...

Couchsurfing je vedno bolj popularen, saj spoznavamo državo, njene prebivalce ter način življenja po vsem svetu na alternativen način, pa še „generičnemu" turizmu se tako izognemo.

SAŠA MILEŠIČ

STATISTIKA

DRŽAVE Z NAJVEČ COUCHSURFERJI:
1. ZDA 2. NEMČIJA 3. FRANCIJA
4. KANADA 5. VELIKA BRITANIJA
6. ŠPANIJA 7. ITALIJA 8. BRAZILIJA
9. AVSTRALIJA 10. KITAJSKA

SKUPNO:
4,5 MILIJONA ČLANOV IZ 207 DRŽAV

NOBELOVA NAGRADA ZA 60 LET MIRU 19 LET STARI ORGANIZACIJI

Evropska unija je nedavno prejela Nobelovo nagrado za mir. Kot so izpostavili v izjavi za javnost - "Nagrada je priznanje za prispevek EU v minulih šestih desetletjih k uveljavljanju miru, sprave, demokracije in človekovih pravic v Evropi."

Kaj je tukaj spornega?

1. Evropska unija je uradno nastala šele leta 1993, čeprav je res, da so razna ekonomska združenja njeni predhodniki in izvirajo iz zgodnjih 50ih prejšnjega stoletja. 19 letnica torej prejme nagrado za 60 let miru.

2. Nekatere članice EU so tudi članice Nata (tudi Slovenija) in nekaterih drugih "mirovnih" zavezništev, ki vehementno napadajo države po svetu in držijo štango ZDA pri širjenju njihovega vpliva oz. novodobnem imperializmu. Sem spada tudi masovno in dokazano kršenje človekovih pravic.

3. Evropska unija je gospodarsko združenje, ki sicer želi vedno bolj postati kaj več. Kaj so pa temelji gospodarstva v Evropi, pa je jasno vsakemu od večine revežev v tej Uniji, ki ne ve, kako bo preživel jutrišnji dan: vse je podvrženo kapitalu in dobičku. Sem sodi tudi izkoriščanje delovne sile, zniževanje socialnih ugodnosti za ljudi itd.

4. Unija izvaja nad nekaterimi članicami gospodarske sankcije, ki še zdaleč niso dejanje miru, temveč kaznovalna politika Unije (Grčija, Irska,...).

5.Amnesty International v svojem poročilu 25.oktobra opozarja EU, da se nad mirnimi protestniki v EU izvaja nasilje v obliki pretepanja, brcanja, streljanja z gumijastimi metki in brizganja s solzivcem. Večina pretirane uporabe sile s strani policije je kasneje neraziskana in nekaznovana.

60 let miru in človekovih pravic v večjem delu je res lahko razlog za nagrado, še zdaleč pa vseh zaslug ne bi smela pokasirat Evropska Unija, če sploh obstojajo razlogi za to.

Navedenih je le nekaj razlogov, ki so po podelitvi Nobelove nagrade Baracku Obami za mir v svetu še en dokaz, da je Nobelova nagrada za mir le farsa. Tako kot dejstvo, da je Alfred Nobel izumil eksploziv in večino od 31 milijonov švedskih kron vrednega sklada za nagrade pridobil s proizvodnjo eksplozivov in črpanjem nafte v Bakuju.

POVZETO PO NEWSTATESMAN

NA KITAJSKEM LAHKO KUPITE PLOČEVINKO ZRAKA

Če ste mislili, da je zadnji korak v trženju dobrin že dosegel neokusno točko, kar se tiče prepričevanja in razvrednotenja, potem premislite še enkrat. Na Kitajskem namreč prodajajo svež zrak kot luksuzno dobrino prebivalcem, ki živijo na urbanih področjih. Resda je Kitajska znana po težavah z onesnaževanjem, a vendar. Chen Guangbiao, znan kitjaski poslovnež in filantrop (!), je nedavno lansiral kolekcijo ustekleničenega (oz. upločevinjenega) zraka, ki je zajet na različnih področjih Kitajske in Tajvana. Produkt se (brez heca) imenuje: "Chen Guangbiao: Dober človek" in nosi ceno malo nad pol evra. Najbolj prestižnejša pločevinka v kolekciji nosi zrak zajet iz področja gore Jingjang iz okrožja Jiangxi in je po trženju sodeč revolucionaren! Navodila za uporabo velijo, da je pločevinko potrebno odpreti, popiti zrak, nato pa ga še poduhati. Najbrž ne rabimo zapisati, pa vendar, Chen ne dvomi v prodajni uspeh.

ITAL. PARLAMENT OKREPLJEN S TRANS-HUMANISTOM

"Noben otrok ne bo pozabljen!" Najnovejši član italijanskega parlamenta poziva ljudi, naj se pretvorijo v višjo obliko življenja ob pomoči tehnologije. KurzweilAI tako piše: Ironično, močna predstavnica katoliške cerkve, je postala prva država, ki je izvolila aktivnega transhumanista. Giuseppe Vatinno je prepričal s svojo agendo politike, ki bo težila k izboljšanju človekovega stanja z uporabo tehnologije. Transhumanizem je gibanje, ki si prizadeva za spremembo človeštva na način fizičnega združevanja z tehnologijo. Ideja v italijanski politiki ni nova, saj je že Silvio Berlusconi investiral v MolMED – podjetje, ki želi podaljšati človeško življenje na vsaj 120 let. Samo ugibamo lahko kaj se bo zgodilo tistim, ki spremembe v višjo formo, ne bi želeli.

ČLOVEKOVO TELO VEČ VREDNO MRTVO

Storm Theunissen v Guardianu objavlja rezultate svojega eksperimenta, kjer je ugotavljal koliko so vredni deli telesa v Veliki Britaniji. Obstaja namreč kar precej načinov, kako legalno prodati svoje telo. Za lase je denimo prejel 50 funtov. Leti so romali k bolnikom obolelim za rakom, ki prestajajo kemoterapijo. Britanski farmacevtski družbi, ki se ukvarja z raziskavami zdravil, je prodal tekočino žulja, kar za 1,750 funtov za 1ml. Pri isti družbi bi za gram ušesnega masla dobil 1,600 funtov. Za prodajo krvi je dobil 30 funtov, neka klinika pa bi mu plačala 50 funtov za vzorec kože, če bi imel luskavico. Precej se lahko zasluži tudi z dražbo lastnih semenčic, na dražbah je mogoče prodati tudi urin (za 30 funtov po loncu), materino mleko (pet funtoc) in celo nohte. Največji absurd pa je, da je človeško telo neprimerno več vredno mrtvo - po tem ko vas razkosajo in uporabijo primerne organe za darovanje, so deli telesa in snovi uporabljene za medicinske in farmacevtske produkte in raziskave, kar na prostem trgu, če bi vsoto sešteli, dosega vrednosti preko 250 tisoč ameriških dolarjev.

AMAZON PONUJA PISALA "ZA NJO"

Ni treba biti ravno zunanji opazovalec, da uvidimo, da naša patriarhalna, kapiralistična družba izjemno rada vsiljuje binarno opozicijo moško-žensko, kar se odraža na številnih ravneh. Primer: Amazon odslej ponuja kulice za ženski spol znamke BIC. Kakopak so na voljo v rožnati in vijolični barvi, bojda pa nežnejši spol z njimi lahkotno drsi po papirju. Še dobro! Očitno so dekleta doslej molčala in tiho trpela z robustnimi, težkimi pisali, narejenimi za močno, moško roko.

DEVET RAZLIK MED TERORISTI GLEDE NA BARVO KOŽE

1. Teroristi svetle polti se imenujejo strelci. Vse ostale, ki merijo s puško ali drugim strelnim orožjem oz. strelivom in niso bele polti imenujejo teroristi.

2. Svetlopolti teroristi so v medijih opisani kot problematični, osamljeni ljudje. Teroristi temnejših polti so na drugi strani vedno osumljeni, da so del organizirane skupine ali celo del globalne zarote.

3. Družina terorista kavkazijske polti je vedno intervjuvana in objokuje situacijo ter se sprašuje kaj neki je šlo narobe, kako je vendar to mogoče? Družine teroristov temnejših poti niso intervjuvane, v veliki meri se pričakuje, da družine terorist sploh nima.

4. Svetlopolti teroristi so del podzemlja, preostali so očitno mainstreamovski.

5. Svetlopolti teroristi so občasen dogodek – kot tornadi ali poplave. Teroristi temnejše polti so del dolgotrajnih zarot.

6. Na tej točki ste opazili, da termin beli terorist ali svetlopolti terorist zveni nenavadno. To je zato, ker svetlopolti teroristi niso kategorizirani glede na svoj ten. Ostali teroristi so nepreklicno opisani z etničnimi konotacijami.

7. Svetlopolti teroristi ne predstavljajo tipičnih primerkov ljudi z enako poltjo – ostali teroristi so predstavljeni kot tipični primerki svoje vere, družbe in kulture.

8. Svetlopolti teroristi so alkoholiki, narkomani ali mentalno bolani. Vsi ostali teroristi so popolnoma prištevni.

9. Proti svetlopoltim teroristom ni ukrepov. Nadzor nad orožjem jih ne more ustaviti, niti ne kak program. Namesto tega so zapravljene miljarde dolarjev in evrov za policijo, razne oddelke za odkrivanje terorizma – ki pretipajo in slačijo več kot 70 milijonov ljudi, da bi odkrili temnopolte teroriste.

BOLIVIJA PREGANJA COCA-COLO

Bolivijski minister David Choquehuanca je napovedal, da bo Coca-cola izgnana iz Bolivije na isti, dan ko se konča koledar Majev- oziroma za tiste, ki niso ljubitelji napovedim o koncu sveta, ko se prične novi cikel enaindvajsetega decembra. Po mnenju Choquehuanca datum označuje konec kapitalizma in začetek dobe, ki bo temeljila na manjših skupnostih. Bolivijcem lahko samo čestitamo, saj je to že drugi primer zavračanja amerikanizacije. Leta 2000 se je iz države ponižno umaknil McDonalds, saj nikakor niso mogli ustvariti profita. Izgon Coca-cole pa ima še dodatno dimenzijo – Bolivija si namreč prizadeva, da bi legalizirala uživanje listov koke, ki so jo Združeni narodi leta 1961 razglasili za ilegalen narkotik, čeprav gre v primeru Bolivije za večstoletno tradicijo.

MESEČNIK O EKSORCIZMU

Eksorcizem v Evropi ima odslej mesečno publikacijo. Na Poljskem je eksorcizem v razcvetu, zato so rimski katoliki združili moči in izdali prvo revijo na svetu, ki se bo vsak mesec posvečala izganjanju hudiča. Publikacija se imenuje Egzorcysta. Oče Aleksander Posacki je novinarjem povedal, da je porast eksorcistov naraslo iz štirih na 150 in to v zadnjih petnajsih letih. Za pridobitev licence je potrebno čakati več kot tri mesece, saj župniki več ne dohajajo tempa, se je potožil pridigar Andrzej Grefkowicz.

ŠVEDSKA UVAŽA SMETI SOSEDSKIH DRŽAV

Uspešni švedski program "smeti v energijo" spremeni navadne gospodinjske odpadke v toplotno in električno oskrbo. Žal so naleteli na nenavadno težavo: praktično ne proizvajajo več dovolj smeti, s katerimi bi lahko kurili v zažigalnicah. Problem rešujejo z uvozom smeti iz sosednjih držav.

Vsebino le teh reciklirajo ali pa uporabijo kot gorivo za sežigalnice - elektrarne "na smeti".

Sežig odpadkov tako prispeva 20% švedske toplotne oskrbe, sistem preko katerega ogrevano vodo s pomočjo toplovodov pošiljajo v stanovanjske in tovarniške zgradbe. Hkrati pridelajo dovolj elektrike za 250.000 domov.

Težava pri tej zadevi tiči v izjemni uspešnosti švedskega reciklažnega programa. Catarina Ostlund, višja svetovalka na švedski agenciji za zaščito okolja je dejala, da njihova država pridela dosti premalo gorljivih odpadkov kot jih potrebujejo. Pred nedavnim so odkrili rešitev.

Začeli so uvažati smeti (800.000 ton/leto) iz preostalih držav EU, za potrebe njihovih zažigalnic/elektrarn. Velika večina teh smeti prihaja iz Norveške, saj je za Norvežane ceneje smeti izvozit na Švedsko, kot da bi jih sami kurili.

S takšnim dogovorom, dobi Švedska plačiloza prevzem tujih smeti, posledično pa tudi zastonj toplo vodo ter elektriko. Žal so v ostankih zažganih smeti dioksini, ki so zelo strupeni za okolje in jih je potrebno skupaj s pepelom varno deponirat. Vse zažgane ostanke (pepel, dioksini, težke kovine...) zato vrnejo na Norveško.

Ga. Ostlund upa, da bi po vsej Evropi zrasle takšne zažiglanice in bi potlej vsaka država lahko poskrbela za svoje odpadke.

"Upam, da bomo potem lahko črpali smeti iz Italije, Romunije ali Bolgarije, kajti v teh državah še nimajo tako naprednega reciklažnega programa in večina smeti pristane na odpadih. Ker nimajo zažiglanic ali reciklažnih centrov se bodo slej ali prej soočiti in rešiti problem odpadkov", je dejala Ostlundova.

Odlaganje odpadkov na odpadih je še vedno glavni način "odstranjevanja" smeti, vendar so pred kratkim vzniknile nove pobude za spremembo smeti v energijo po celotni Italiji, Romuniji, Bolgariji in v Litvi.

PO 115 LETIH SKUPNEGA ŽIVLJENJA, SE ŽELVI RAZHAJATA

Žalostne novice prihajajo iz živalskega vrta v Celovcu. Želvi Bibi in Poldi sta se po 115 letih nerazdružljivosti nepreklicno razšli. Težave so se pričele nedavno, ko sta se želvi pričeli napadati v kletki, v kateri sta živeli zadnjih 36 let. Helga Happ je za Austrian Times dejala: "Občutek imamo, da se več ne preneseta."

MUZEJ ZVOKOV

Kako bomo ohranili nianse vsakodnevnega življenja? Odgovor ponuja spletni muzej ogroženih zvokov. Muzej si prizadeva ohraniti zvoke, ki izginjajo iz slušnega registra živečih Zemljanov. Brendan Chilcutt je stran lansiral januarja 2012, ker je želel ohraniti zvoke nekaterih njemu ljubih, tehnoloških aparatov. Tako na primer v muzeju najdemo zvok ob posrkanju VHS kasete v videorekorder, zvok stare blagajne, pa zvok ob sprožilcu analognega fotoaparata, zvok tipkanja po pisalnem stroju, zvok GameBoya, Tamagochija, številčnice na stacionarnem telefonu...Chilcutt namerava širiti kolekcijo vsaj do leta 2015, nato pa naslednjih nekaj let izumljati jezik, ki bi zvoke interpretiral kot binarno kompozicijo. Za nostalgično slušno izkušnjo, se lahko podate na spletno stran savethesounds.info.

MEŠANO

LUCIDNE SANJE

"KOT SONČNA SVETLOBA, KI MEGLI ZVEZDE PODNEVI, TAKONAS TUDI BUDNOST SLEPI PRED DEJSTVOM, DA ŠE VEDNO SANJAMO."
-PETER J. CARROL

Vse kar izkusimo preči naše čute, nato pa informacije potujejo v možgane. Telo deluje kot instrument, skozi katerega se filtrira to, čemur pravimo realnost. Ignoranca nam omogoča, da se fokusiramo, pri čemer vedno in nujno več izključujemo kot vključujemo. Če je ta članek privabil vašo pozornost, potem je to na račun tega, da ste pravkar blokirali kako drugo stvar. Če zadevo trenutno berete v klubu ali na avtobusu, potem obstaja velika možnost, da vas ostali vidijo kot ignoranta.

Spomin in domišljija sta uporabljena za dešifriranje pomena v kaosu zunanjih informacij. Kar je smiselno, določi vsak sam. Prav tako vsak sam definira, kaj je resnično in kar ne. Dober prikaz tega so sanje. Ko spimo možgani izumljajo scenarije pri čemer odlično ignorirajo to, čemur pravimo zdravi razum ali logika. Ta nehoteni akt izmišljanja je rezultat podzavesti, ki kombinira spomine in domišljijo.

Lucidne sanje so sanje, v katerih se tega, da sanjaš, zavedaš. Obstaja več stopenj lucidnih sanj. Prva je ta, da se sanjanja zaveš, pri naprednejših stopnjah, pa že lahko spreminjaš okolico in osebe. Najbolj zabavne so lucidne sanje v katerih doživimo nekaj, kar v resničnosti ni mogoče (denimo odsotnost gravitacije), pri čemer to občutimo enako resnično kot dejansko resničnost, ki jo izkušamo vsakodnevno. Primere, ko so ljudje pripovedovali, da so imeli lucidne oz. zavestne sanje so materialistični znanstveniki nekoč obravnavali le kot nenavadne okultistične anekdote, nevredne kakršnegakoli znanstvenega obravnavanja. Nato sta v poznih sedemdesetih, dr. Stephen LaBerge in Alan Worsley, v spalnih laboratorijih prvič v zgodovini med spanjem, z vnaprej določenimi premiki oči signalizirala zunanjemu svetu da sanjata! Postavljen je bil nov mejnik v (zahodnjaški) človeški zgodovini, sanjske meje ki jih je postavila empirična znanost so bile končno porušene. Miti o sanjah so dobili nove, epske razsežnosti.

Poznavalci razlikujejo med štirimi stopnjami lucidnosti. Prvo in najšibkejšo spoznamo po nenavadnem občutku, da nekaj ni prav. Šele, ko se zbudimo se zavemo problema: "Ah, jasno , saj sem sanjal!" Naslednja stopnja je še zmeraj slaba lucidnost, kjer se za kratek čas zavemo dejstva, da sanjamo, ampak ugotovitve ne zmoremo obdržati na površju. Dobra lucidnost je, ko se zavedamo, da je vse dogajanje okoli nas del sanj in da ni nobene nevarnosti. Vse je zelo jasno in resnično. Mojstri so sposobno absolutne lucidnosti in imajo od trenutka, ko zaspijo popoln nadzor. Z drugimi besedami - zavestno živijo dva svetova, pri čemer je v enem vse mogoče. Izživeti vse kar si želijo, preizkušati stvari in spoznavati sebe v novih situacijah.

Za dosego lucidnih sanj dr. Stephen LaBerge priporoča tehniko MILD (mnemonic induced lucid dream). Oglejmo si njene korake:

1. Izvajajte t.i. resničnostne teste (reality check)

Tehnika izvajanja preverjanja resničnosti od posameznika do posameznika variira – dovolj pa je denimo postavljanje dlani pred obraz. Predlagamo, da si izberete dva, tri preverbe, ki jih izvajate med dnevom ob situacijah, ki se vam pogosteje pojavljajo. S ponavljanjem tega podnevi zadeva sčasoma postane avtomatizem, ki se prenese tudi v sanjanje. Na primer: preberite besedo ali dve, se obrnite vstran in nazaj ter preberite še enkrat in ponovno. Če sanjamo, je velika možnost, da se bo besedilo spremenilo, ko ga bomo ponovno prebrali, pri tretjem poskusu je ta možnost skoraj 100%.

2. Zapisovanje sanj

Doseganje lucidnih sanj je proces, zato je pametno, da v začetku zapisujete sanje. Zvezek s pisalom imejte ves čas na dosegu roke ob posteji. Takoj, ko se zbudite, naj bo prva misel "Kaj sem pravkar sanjal?" Poskusite ostati čim bolj negibni (vsako premikanje namreč oslabi spominjanje sanj), nato pa zapišite vse, česar se spomnite - dogodke, situacije, občutke. Opisi bodo od začetka verjetno kratki ali jih sploh ne bo, sčasoma pa se vam bo začela sanjska pozornost krepiti. Po dobrem mesecu ali dveh se lotite iskanja sanjskih znamenj (po vsebini poiščite stvari/dogodke/situacije/..., ki se ponavljajo, stvari, ki v resnici niso mogoče itd.). Ko boste poznali svoja osebna sanjska znamenja, take "anomalije" pričnite iskati v vsakdanjem življenju.

3. Postavljanje namere

Pred spanjem si vedno zadajte cilj, da si boste sanje poskušali zapomniti, medtem, ko boste sanjali pa se boste tega zavedali.

4. Naučite se umirjeno sprejeti lucidne sanje

Past, ki se pojavi, ko se zavemo, da sanjamo, je ta, da se zaradi vznemirjenja vklopi polna zavest, ki nas prebudi. Poskušajte torej ostati mirni in nadaljujte svoje sanje po lastnem scenariju. Poskušajte izvajati stvari, ki si jih želite in ki v tem trenutku v resničnem svetu za vas niso mogoče. Saj poznate rek – živeti sanje. Le-ta temelji na projekciji sanj v resničnost, kar pa ima bore malo smisla, če projekcij ne moremo nadzorovati.

"ČE MORAMO PRESPATI TRETJINO ŽIVLJENJA, ZAKAJ BI PRESPALI ŠE SANJE?"

Naj povem, da sam nisem verjel v lucidne sanje, dokler jih nisem nekega dne pričel obvladovati. Sedaj sem na stopnji, ki si namensko postavljam vprašanja in dobivam zanimive odgovore v obliki lucidnih sanj. Neke vrste igra nezavednega in podzavesti. Vsekakor se mi odpira nov svet in zavedanje. Izkušnja, ki ni samoumevna, je pa zelo globoka. Lucidne sanje so inspirirale tudi mnoge glasbenike (The Doors, Jefersson Airplane) in režiserje. Odlični filmi, ki se naslanjajo na lucidne sanje so denimo: Inception, Fight Club, Eternal Sunshine of the Spotless Mind, da naštejem le nekatere. Če vas tematika zanima posezite po knjigi: Exploring the World of Lucid Dreaming (Stephen LaBerge, Howard Rheingold). Če že moramo prespati tretjino življenja, zakaj bi morali prespati tudi naše sanje?

MATJAŽ PRESKER

MEŠANO

SMISELNI NESMISLI

Začne se z nič. Tega nihče ne ve. Ne moreš biti prepričan, da pred nič ni bilo nič drugače. Drugače povedano, ne veš, če je pred nič bilo že nekaj drugega. A lahko vsako vprašanje, ki je še tako enostavno, razložimo na zelo enostaven način? Tudi vprašanje, če je bilo kaj preden je bilo kaj drugega in, če je pred tem in onim bilo še kaj drugega? Vprašanja, če si lačen in veš da tvoj želodec daje znak, da tvoje telo potrebuje hrano, ni primerno za to diskusijo. Niti malo ni primerno, ker bo potrebno prebrati lep kup besed in stavkov, pa čeprav v želodcu ni nič hrane. Morda si lačen, ni pa nujno, da je želodec čisto prazen.

Kaj je bilo preden ni bilo nič? Nič ne obstaja. Nič je samo izmišljena številka, je izmišljen položaj, izmišljeno izhodišče, da lažje prideš do nečesa drugega, ker smo v naših človeških glavah preveč omejeni. Neskončno v neskončnost nazaj in naprej. Vse je vedno tu in vse še bo, ker se veča in gre v še več in dlje. To so težke besede, ki jih z mojo domišljijo dojemam in vem, da jih vsi ne dojemajo tako, na takšen način. Prav tako pa nihče nima dovolj dobrega dokazila, da bi mi lahko dokazal, da to kar sem do zdaj povedal ni na nek način resnično. Nihče ne more dokazati, da je pred velikim pokom bilo nič. Malo bolj logično in manj poetsko rečeno: Nihče ne more dokazati, da pred velikim pokom ni bilo nič drugega.

Nekaj je moralo biti, da se je veliki pok sprožil. Nihče, ki veruje v nadnaravne pojave, kot so Bogovi ipd., ne more dokazati, da je njegov Bog bil prvi in pred tem ni bilo nič drugega. Če si vse skupaj predstavljam na nek človeku bolj prijazen način pripovedi, bom dejal na Zemeljski način. Si lahko izmislim nekaj takega:

Ko je noč, ko ni niti pikice svetlobe, si zaprt v prostoru, v katerega ne pride zraven svetloba, je tam popolna tema. Tam po tem takem, s prostim, človeškim očesom ne moreš videti čisto ničesar. Tako bi lahko bilo nič pred vsem drugim, čemur pravimo vesolje. Eni temu recejo Božje kraljestvo. V ta kraljestva se pa ne bom spuščal, ker je nesmiselno razmišljati, če se mavrica konča, kjer je zaklad zlata, ali pa da je zaklad zlata tam, ko se naj bi končala mavrica.

Da ostanem pri temi v kateri se ne vidi nič, torej tam ni nič, ker ne vidiš ničesar. In to potrjujem s tem, da v tej temi lebdiš in se z dolžino svojih udov ne moreš dotakniti ničesar drugega, kot samega sebe. Potem si lahko s pomočjo domišljije samo izmisliš, da je tam kaj drugega, kot pa ti. Če torej si v temi in veš, da si tam sam, je to že nekaj. Vsaj ti si tam. Čeprav je tam tudi tema, ki je seveda nastala zaradi nečesa drugega, ki je spet nekaj. Tema se tudi ne bo spremenila v kaj drugega, če ne boš nič drugega dodal.

Nič je nekaj, na tak ali drugačen način, je vedno nekaj, če ne drugega se govori o tem. Potem takem je samo blebetanje besed, za katere smo izvedeli, ker smo govorec človek ali pa znamo celo pisati. Pogoj je seveda, da slišimo te besede ali pa smo jih znali in smo jih zmožni prebrati. Lahko so to samo misli, ker raje molčimo in ne govorimo traparij, o stvareh za katere ne vemo nič, ali pa o takšnih ali drugacnih stvareh ne vemo dovolj. To je po tem takem tudi ničvredno. Lahko je pa več, kot pa nekaj, čeprav je za nekoga, ki bi rad prisluhnil niču, za misleca pa je vec kot nič, ali celo vse. Kaj je več vredno, molčati o stvareh, ki jih ne razumemo, ali se je potrebno o tem pogovarjati. To lahko vsak sam presodi. Odvisno kaj bi rad delil in na kak način bi tisto, kar je več kot nič delil med soljudi. Lahko seveda deliš rastlinam ali živalim. Seveda pa ne smem izključiti stvari in predmetov ipd. Zagotovo je vse odvisno tudi od okolice v kateri se nahajaš. Odvisno je od vpliva drugih ljudi, vpliva tvojega položaja, vpliva vsega okoli. Vse kaj je bližje nam samim, pa zagotovo vpliva bolj, kot tisto, kar ni tako blizu. Beseda nič, pa nam seveda ni blizu. Glavni razlog za to, da nam nič ni blizu je ta, ker imamo vsi raje nekaj, kot pa nič. Nekaj nam je vse, ker je vec kot nič, odvisno pa je od tvoje mere. Vse je pa še vedno lahko samo nič, če je tvoja mera neprimerna na tvoj položaj, ki ga imaš do tistega blizu in tistega daleč, še dalje kot si lahko zamisliš in ga boš izločil za nic vredno, ker se ti zdi, da je vreden borih nič.

K.R. FULOFŠIT

MORDA NAJBOLJ KUL ŽUPAN NA SVETU

Jon Gnarr je župan Reykjavika, glavnega mesta Islandije. Nikoli ni obiskoval univerze, bil je taksist in član lokalnega punk rock banda Runny Nose s katerim je po turneji spremljal celo Björk. Po glasbeni "karieri" je postal znan komik in igralec. Leta 2009 je s prijatelji, malo za šalo, malo v posmeh, ustanovil stranko, ki jo je poimenoval "Najboljša stranka". Ker je za ostale stranke veljalo, da so koruptivne, je sam za svojo izjavil, da so transparentno koruptivni in obljubil, da bodo ob izvolitvi izpolnili prav vse obljube (za razliko od običajnih strank, ki na predvolilne obljube rade pozabljajo). Njegove obljube, so bile: nov Disneyland, zastonj

brisače v vseh kopališčih, odprava drog v parlamentu do leta 2020 in polarni medved za Reykjaviški živalski vrt. Čez pol leta je njegova stranka zmagala na volitvah. Priporočamo ogled promocijskega videa stranke, ki ga najdete na You Tube naslovu pod imenom: Besti Flokkurinn - The Best Video. Video prikazuje strankine člane, ki pojejo o tem zakaj so najboljši na melodično podlago pesmi Tine Turner - Simply the Best. V vsakem primeru zelo iskren političen oglas. Ko je vstopil v parlament je Jon naznanil, da je njegova najljubša TV serija the Wire in da v koalicijo ne bo vstopal s strankami,

ki serije ne poznajo. Zanimivo je tudi, da so gospoda Gnarrja kot otroka diagnosticirali s hujšo obliko vedenjske motnje in zaostalostjo. Kot župan je zelo praktičen in tudi sam rad poprime za delo. Primer je fotografija smeti, ki jih je objavil na svojem Facebook profilu, zraven pa zapisal: "Postal sem čuden tip, ki dnevno pobira smeti po mestu. Mogoče je to najboljši način spreminjanja sveta. Ulov dneva, čas 30 minut, orodje: desna roka, teža 2 kilograma: večinoma embalaža. steklenice, zlomljeno steklo. Najbolj zanimiva stvar: Cel Tuburg pivski kozarec - za obdržat!" Zelo rad se tudi zanimivo oblači in preoblači. V podporo homoseksualcem se je na njihovi paradi tako pojavil oblečen v žensko z roza lasuljo. Nedavno je podprl tudi članice skupine Pussy Riot, tudi ob tej priložnosti si je nadel žensko obleko in Pussy Riot masko ter paradiral stoječ na kombiju, ko se je le-ta vozil po ulicah. Svojih besed ne izbira previdno, veliko raje neposrednjo izrazi svoje mnenje. Na Facebooku je tako zapisal: "Homofobija ni fobija. Ničesar jih ni strah. So navadni kreteni!" Tudi njegova hči je nekaj posebnega - ima črn pas v Taekwondoju in je hudičeva bodybuilderka. Da ne pozabimo, Jon Gnarr je tudi avtor dokumentarnega filma. Pod črto - spoštovanje župan Gnarr!

KONCERTI
DOGODKI
PRIREDITVE
FESTIVALI
PREDAVANJA

LOKALNO

AVTOMOBIILI

PON. 10. 12. SATCHMO @20H

Novogoriška skupina Avtomobili letos praznuje 30 let aktivnega delovanja, kar bodo obeležili tudi z koncertom v klubu Satchmo. Vstop prost!

PROJEKCIJA FILMA BOHMZI

ČET. 13.12. MC PEKARNA @19 H

Projekcija plus pogovor z avtorjem dokumentarnega filma: Bomzhi – Otroci iz Makeevke (dr. Andrej Naterer). Film je posnet po knjižni predlogi istoimenskega filma o življenju cestnih otrok v mestu Makejevka na JV Ukrajine. Vstop prost!

MEDNARODNI SEJEM GRAMOFONSKIH PLOŠČ

15. IN 16.12. ŠTUK @10H-18H

V soboto in nedeljo se bo odvijal mednarodni sejem vinilnih plošč. Ponudba bo pestra, saj so udeležbo potrdili skoraj vsi resni ponudniki iz Slovenije ter tudi Yugovinyl iz Beograda. Izbirali boste lahko med številnmi žanri, od rocka, popa, funka, soula, elektro..itd...

MALI SLON-ANIMATEKA 2012

SOB. 15.12. UDARNIK, MB@19H

Festival animiranih filmov v Mariboru zaključuje svoj program s podelitvijo nagrad, Mali Slon in zaključno projekcijo zmagovalnih filmov Animateke 2012.

BIG FOOT MAMA

TOR 18.12. 2012 ŠTUK @22H

Ob 21.30 se bo pričelo Šoum-ovo obdarovanje z božične smrekice, za prve obiskovalce. Nato sledi rajanje z letošnjimi zmagovalci Šourocka, skupino Wroong Moose. Malo pred polnočjo bodo študentje skupaj z božičkom odštevali novo leto, nato pa zabavo nadaljevali s skupino Big foot mama.

HIŠA ZNANOSTI -ZAKLJUČNI DOGODEK

PET. 21. 12. HIŠA ZNANOSTI @16H

Zaključni dogodek Hiše znanosti-Centra eksperimentov "Pridi skupaj s prijateljem in prijateljico: poSkusi in preIzkusi"

RAWSURRACTION 12 – KONCERT SKUPIN MEAN MACHINE IN STARI PES

PET. 21.12. MC PEKARNA @21:12

Surovi rock meets BarjanskoPohorskiPornoDrunk&Blues. Ko ne Šankirajo, špilajo...in pol kasneje šankirajo-v Mc-ju seveda. Skupini Mean Machine se bo pridružila še skupina Stari pes, vse skupaj pa tvori Rawsurraction 2012, kjer bo Vstop prost!

BENEFIT ZA DVORANO GUSTAF

SOB. 22. 12. GUSTAF @19H

Razstava fotografij preteklih dogodkov v dvorani Gustaf, domače kuhano vino ter obilna izbira čajev, nekaj toplega za pod zob in afterparty za vse, ki se vam pleše! Namen dogodka je benefit koncert, kjer bomo zbirali sredstva, ki jih bomo v celoti namenili za naš največji in najnujnejši strošek – kurilno olje, s katerim čez zimo dvorano ohranjamo toplo.

Vsi nastopajoči (Blutwurst, Coma Stereo, Kikiriki, Malo Morgen, Rukola, Tadej Vesenjak, The Canyon Observer) in vsi drugi sodelujoči se odpovedujejo honorarju, z namenom, da prispevajo k izvajanju programa dvorane Gustaf v toplem in obiskovalcem prijaznem prostoru.

BAJAGA I INSTRUKTORI

TOR. 25.12. FEST.D. LENT @21H

Ex-Yu Legenda se po dveh letih vrača v Ljubljano, da na svoj način skupaj z množico proslavi zaključek leta. Momčilo Bajagić - Bajaga je eden največjih rock avtorjev iz področja bivše Jugoslavije in že več kot 25 let sodeluje s spremljevalno skupino Instruktori, znan pa je tudi kot bivši član rock skupine Riblja Čorba.

KITARIADA

PET. 28.12. MC PEKARNA @22H

Obujanje MC tradicije, kjer se boste lahko družili kitaristi in vsi ljubitelji kitarske glasbe različnih zvrsti.

IZVEN

MOTÖRHEAD

PON. 10. 12. HALA TIVOLI @20H

Lemmy is fucking back!!! Prvič po letu 1989 v Hali Tivoli. That's the way I like it Baby, I don't wanna live forever!

THE TIGER LILLIES

SRE. 12. 12. 2012 KINO ŠIŠKA@20H

Koncert londonskega pouličnega tria The Tiger Lillies je obvezno čtivo za vse ljubitelje Jacquesa Brela, anarhističnih parol ter črnega humorja. Frontman skupine Franz Ferdinad, prizna, da The Tiger Lillies ni para na svetu ter da so nekaj popolnoma edinstvenga, če mu verjamete, potem dogodka ne gre zamuditi. Vstopnina znaša 20EUR.

EDO MAAJKA

PET. 21.12. GALA HALA @22:30H

Edo Maajka, verjetno največja zvezda ex-yu hiphopa doslej, bo končno tudi v Ljubljani predstavil svoj novi, peti, za klasične raperje verjetno precej eklektični album „Štrajk mozga", ki ga je zaplodil letos, po štirih letih studijskega premora..

MUZIKAL BLUES BROTHERS

PET. 28.12. DVOR. STOŽICE @19H

Blues Brothers so filmski kult. Dva moška v črnih oblekah, s črnimi klobuki in s črnimi sončnimi očali, sta pisala zgodovino ameriškega šova konca 70-ih in v začetku 80-ih let. John Belushi in Dan Aykroyd , sta postala legendi, na ameriški televiziji NBC leta 1976, s svojimi "odštekanimi" a vendar odličnimi živimi nastopi. Z znamenitega londonskega West Enda, ki je v Angliji in v svetu pojem za odlične muzikale, prihaja torej v Slovenijo vrhunska uspešnica THE BLUES BROTHERS, narejena po kultni filmski uspešnici.

KRAAK & SMAAK LIVE

ČET. 24.1. 2013 KINO ŠIŠKA@21H

Elektro/soul/funk,/lounge/downbeat live bend, eden od vrhuncev letošnjega Szigeta in lanskega Exita in bend, ki ga ugledna revija za dance glasbo IDJ priporoča kot »zasedbo, ki jo morate videti. Poimensko trio glasbenih producentov iz nizozemskega Leidna, sestavljajo Oscar de Jong, Mark Kneppers in Wim Plug! Cena vstopnic v predprodaji 18EUR.

KORPIKLAANI & METSATÖLL

SRE. 20.2. ŠTUK @20H

Korpiklaani naznanjajo turnejo po Evropi Vračajo se tja kjer so nekoč začeli, v Maribor! Na turneji jjih bodo spremljali estonski folk metalci Metsatöll. Pograbite bakle v roke in se pridružite skupini Korpiklaani na nepozabnem izletu v podzemlje – kraljestvo mrtvih. Vstopnina z rezervacijo 18EUR.

ZUNAJ

MARILYN MANSON

SRE. 12.12. BOLOGNA, ITA @20H

Kontroverznega šokrokerja Mansona lahko doživite v Bologni, če ste ga ravno zamudili na Dunaju. Ob hitih bo predstavil najnovejši album Born Villain.

SCORPIONS

PON. 17.12.. MUNCHEN @19:30H

Scorpions so res pravi nemški rockovski veterani, saj so skupaj že vse od leta 1969. Najbolj jih poznamo po velikem hitu 'Rock You Like a Hurricane' iz leta 1984, še največ uspeha pa so bili deležni z balado 'Wind Of Change' iz leta 1990, ki je takrat na lep način ponazarjala padec berlinskega zidu.

DIE TOTEN HOSEN

PET. 21.12. GRADEC, AUT @20H

Dusseldorfski punkerji Die Toten Hosen se bodo v Gradcu ustavili pod okriljem turneje Der Krach Der Republik. Koncert bo v Stadthalle ob dvajseti uri.

DINOSAUR JR.

16.2.13 TVORNICA KULTURE@21H

Eden od najbolj vplivnih ameriških bandov, ki so vtisnili svoj pečat na alter sceno prihajajo v Tvornico kulture v Zagrebu.

SOUSTVARJAJ MARIBOR 2013 EVROPSKA PRESTOLNICA MLADIH

INDIJANEZ #2 DECEMBER - JANUAR 12/13
CENA: 0 EUR
ODG. UREDNICA: BARBARA MURAUS
IZDAJA: KULTURNO DRUŠTVO MLADINSKI CENTER INDIJANEZ, OB ŽELEZNICI 16, MB
PODPIRAJO NAS:
- ŠOUM
- URAD ZA MLADINO RS
- MESTNA OBČINA MARIBOR